

LEVIJEVSKI ZAKONIK

Sadržaj ove biblijske knjige u najvećoj mjeri bavi se stvarima bogoštovlja u Božjem svetilištu povezanim sa svećenicima levijevcima koji su služili Bogu.

Sadržaj Levijevskog zakonika bilo bi moguće razvrstati u četiri osnovne cjeline.

Poglavlja 1–7 govore o žrtvama. U ovom dijelu knjige iznose se temeljni propisi u vezi sa žrtvama (1:1–6:7). Poglavlja 6:8–7:38 nude sažeti pregled spomenutih propisa s elementima koji se odnose na svećenike. Cijeli ovaj odjeljak Levijevskog zakonika povremeno je isprekidan pripovijestima koje lebde u vremenskom kontekstu s kraja knjige Izlaska i samog Levijevskog zakonika (8–9), a svrha tih pripovijesti ogleda se u nastojanju da se opišu običaji koje su obnašali svećenici i narod u svetištu.

U drugoj cjelini govori se o svećeničkom posvetnom slavlju i onom što iz toga proistječe (8–16). Ona obuhvaća posvetnost sedmoga dana i završno posvetno slavlje osmoga dana (8–9). Sadržaj ovih poglavlja, usto, sažima događaje s kraja knjige Izlaska. Tu se još govori o zgrešenju Aronovih sinova i o pravilima za svećenike (10), o zakonima nečistoće (11–15) kao i o ceremoniji čišćenja u svetištu na Dan pomirenja (16).

“Svetački zakonik” ili “Svetačka zbirk” (17–26) govore o zakonu posvećivanja (17), o moralnim i etičkim zakonima (18–20), o svećeničkim i žrtvenim propisima (21–22), o svetim prigodama (23–25), o blagoslovima i klevtama (26). Poglavlja 17–26 u općim crtama opisuju žrtve, svećeničke dužnosti (8–9; 21–22) i svete prigode (16, 23, 25).

Četvrta cjelina knjige svojevrsni je dodatak koji se bavi zavjetima i posvećenjima (27).

Propisi o žrtvi paljenici

1 Onda Jahve zovnu Mojsija pa mu se iz čadora sastanka obrati riječima: (2) “Govori sa sinovima Israилovim te im reci: Kad bilo ko od vas žrtvu Jahvi prinosi, vi žrtvu svoju od krupne ili sitne stoke prinesite. (3) Ako je žrtva njegova žrtva paljenica od krupne stoke, neka on mužjaka bez mahane prinese. Neka je prinese na ulazu u čador sastanka, da pred Jahvom primljena bude. (4) Neka ruku svoju na glavu žrtve paljenice spusti, ne bi li se ona za nj primila, da u njegovo ime okajanje učini. (5) Neka on junca pred Jahvom zakolje, a sinovi Aronovi¹, svećenici, neka krv prinesu i tom krvljku sa svih strana poškrope žrtvenik što je na ulazu u čador sastanka. (6) Neka on potom žrtvu paljenicu odere i iskomada je. (7) Sinovi svećenika Arona neka vatru na žrtveniku nalože i drva na vatru poredaju. (8) Neka onda sinovi Aronovi, svećenici, poredaju komade, glavu i loj po drvima što su u vatru na žrtveniku. (9) Njen drob i noge neka on vodom opere, i neka je svećenik svu na vatru spali; to je žrtva paljenica, žrtva vatrena, miris ugodan Jahvi.”

(10) “A ako mu je žrtva od sitne stoke, bilo od ovaca bilo od koza, neka on mužjaka bez mahane za žrtvu paljenicu prinese. (11) Neka ga na strani žrtvenika od sjevera pred Jahvom zakolje, a sinovi Aronovi, svećenici, neka žrtvenik sa svih strana krvljku njegovom poškrope. (12) Neka ga onda on iskomada, zajedno s glavom i lojem, a neka svećenik komade poreda na drva što su u vatru na žrtveniku. (13) Drob i noge neka on vodom opere, a neka je svećenik svu na vatru spali; to je žrtva paljenica, žrtva vatrena, miris ugodan Jahvi.”

(14) “A ako je njegova žrtva Jahvi žrtva paljenica od ptica, neka on onda grlicu ili golubića prinese.

(15) Neka je svećenik do žrtvenika doneše, glavu joj otkine i na vatru spali; a neka joj krv sa strane žrtvenika oteče. (16) Neka joj još gušu s perjem ukloni i pored žrtvenika na istočnu je stranu baci, na mjesto gdje je pepeo. (17) Neka je onda raspori uzduž krila, ali neka je ne raskida; a svećenik neka je na vatru spali; to je žrtva paljenica, žrtva vatrena, miris ugodan Jahvi.”

Propisi o žitnoj žrtvi

2 “A kad neko prinosi Jahvi žitnu žrtvu, neka mu žrtva od najboljeg brašna bude, i neka je

¹ Tj. oni iz roda Aronova.

on uljem polje i na nju tamjana stavi. (2) Neka je onda sinovima Aronovim, svećenicima, done-se; i neka svećenik zagrabi od nje šaku najboljeg brašna i ulja, i sav tamjan, pa neka to svećenik na žrtveniku spali kao dio za opomenu²; to je žrtva vatrena, miris ugodan Jahvi. (3) Ostatak žitne žrtve pripada Aronu i sinovima njegovim: najsvetiji dio od žrtava koje se Jahvi vatrom prinose.”

(4) “A ako prinosiš žitnu žrtvu pečenu u pećni-ci, neka to budu beskvasni hlepčići od najboljeg brašna u ulju zamiješeni ili beskvasne krušne kore uljem premazane. (5) Ako je žitna žrtva tvoja pe-čena u tavi, neka bude od najboljeg brašna, bez kvasa, pomiješanog s uljem. (6) Izlomi je i uljem je polij; to je žitna žrtva. (7) Ako je žitna žrtva two-ja u šerpi kuhanja, neka bude od najboljeg brašna i ulja. (8) Kad prinosiš Jahvi žitnu žrtvu od toga pripravljenu, neka se ona pred svećenika iznese pa neka je on na žrtvenik donese. (9) Neka onda sve-ćenik odvoji od žitne žrtve dio za spomen pa neka ga na žrtveniku spali kao žrtvu vatrom prinesenu, miris ugodan Jahvi. (10) Ostatak žitne žrtve pri-pada Aronu i sinovima njegovim: najsvetiji dio od žrtava koje se Jahvi vatrom prinose.”

(11) “Nijedna žitna žrtva koju Jahvi prinosiš ne smije s kvasom biti, jer ne smiješ nimalo kvasa niti meda u dimu prinositi u žrtvu Jahvi vatrom prinesenu. (12) Kao žrtvu prvih plodova ti ih Jahvi prinosi, ali neka se na žrtveniku kao ugodan mi-ris oni ne prinose. (13) K tome, svaku svoju žitnu žrtvu posoli, da ti na žitnoj žrtvi ne nedostaje soli saveza s Bogom tvojim; sa svim žrtvama svojim so-prinosi.”

(14) “A ako prinosiš Jahvi žitnu žrtvu od prvih plodova, prinesi klasove mladog žita pržena na vatri, samljeveno zrnevlje mladog rastinja. (15) Pomasti je uljem i na nju tamjana stavi; to je žitna žrtva. (16) Neka svećenik spali njen dio za spomen, dio njenog samljevenog žita i njenog ulja, i sav tamjan njen, kao žrtvu Jahvi vatrenu.”

Propisi o žrtvi sudioništva

3 “Ako neko prinosi žrtvu sudioništva pa kani prinijeti nešto od krupne stoke, bilo mužjaka bilo ženku, neka životinju bez mahane pred Ja-hvom prinese. (2) Neka spusti ruku svoju na glavu

žrtve svoje pa je na ulazu u čador sastanka zakolje, a sinovi Aronovi, svećenici, neka žrtvenik sa svih strana krvlju poškrope. (3) Od žrtve sudioništva neka žrtvu paljenicu Jahvi prinese, loj što drob pokriva i sav loj što je na drobu, (4) i oba bubrega s lojem koji je na njima, i koji je na slabinama, i najbolje od jetre – neka je s bubrežima izvadi. (5) Neka je onda sinovi Aronovi na žrtveniku u dimu prinesu na žrtvi paljenici što je na drvima na vatri; to je žrtva vatrena, miris ugodan Jahvi. (6) A ako neko prinosi Jahvi žrtvu sudioništva od sitne sto-ke, neka je – mužjaka ili ženku – bez mahane pri-nese. (7) Ako za žrtvu svoju janje prinosi, neka ga onda pred Jahvom prinese, (8) i neka ruku svoju na glavu žrtve svoje spusti i neka je pred čadorom sastanka zakolje, a sinovi Aronovi neka žrtvenik sa svih strana krvlju poškrope. (9) Od žrtve sudioniš-tva neka Jahvi žrtvu paljenicu prinese: loj njezin, cio debeli rep – neka ga uza samu kičmu otkine, i loj što drob pokriva i sav loj što je na drobu, (10) i oba bubrega s lojem koji je na njima, i koji je na slabinama, i najbolje od jetre – neka je s bubrežima izvadi. (11) Neka to onda svećenik na žrtveniku spali kao hranu, žrtvu Jahvi vatrenu.”

(12) “A i ako kozu prinosi, neka je onda pred Ja-hvom prinese, (13) i neka ruku svoju na glavu žrtve svoje spusti pa je pred čadorom sastanka za-kolje, a sinovi Aronovi neka žrtvenik sa svih strana krvlju poškrope. (14) Neka od nje Jahvi žrtvu paljenicu prinese: loj što drob pokriva i sav loj što je na drobu, (15) i oba bubrega s lojem koji je na njima, i koji je na slabinama, i najbolje od jetre – neka je s bubrežima izvadi. (16) Neka ih onda sve-ćenik na žrtveniku spali kao hranu, žrtvu vatrenu, ugodan miris; sav je loj Jahvin. (17) Ovo je vječni zakon za naraštaje vaše gdje god budete prebivali: vi ne smijete nimalo loja niti krvi jesti.”

Propisi o žrtvi okajnici

4 Onda se Jahve obrati Mojsiju riječima: (2) “Kaži sinovima Israilovim: Ako neko nehotice zgrijšeš u bilo čemu što je Jahve zapovjedio da se ne čini pa nešto od toga učini:

(3) Ako pomazani svećenik³ zgrijšeš pa na narod krivnju naprti, neka onda on prinese Jahvi juncu bez mahane kao žrtvu okajnicu za grijeh koji je

² Tj. dio koji bi trebalo da podsjeti svakoga ko jede to meso da ono pripada Bogu.

³ Tj. onaj koji je tek stupio u službu i bio pomazan u znak nje-gova posvećenja službi.

skrивio. (4) Neka dovede junca do ulaza u čador sastanka pred Jahvu i neka ruku svoju juncu na glavu spusti pa neka junca pred Jahvom zakolje. (5) Neka onda pomazani svećenik uzme nešto krvi junčeve te je u čador sastanka odnese, (6) i neka svećenik prst svoj u krv umoči pa neka krvlju ispred zastora svetišta sedam puta pred Jahvom prsne. (7) Neka svećenik stavi te krvi i na rogove žrtvenika za miomirisni tamjan što je pred Jahvom u čadoru sastanka; a svu krv junčevu neka prolije po postolju žrtvenika za žrtve paljenice što je na ulazu u čador sastanka.”

(8) “Neka izvadi sav loj iz junca – žrtve okajnice: loj što drob pokriva i sav loj što je na drobu, (9) i oba bubrega s lojem koji je na njima, i koji je na slabinama, i najbolje od jetre – neka je s bubrežima skine, (10) baš onako kako se skida loj s vola prinesenog kao žrtva sudioništva – i neka ih onda svećenik za žrtve na žrtveniku paljenice spali. (11) Ali kožu junčevu i sve meso njegovo s glavom njegovom i nogama njegovim i drobom njegovim i otpacima njegovim – (12) preostalo od junca – neka iznese izvan tabora na čisto mjesto gdje se pepeo prosipa i na vatri ga od drva spali; gdje se pepeo prosipa, neka se spali.”

(13) “Ako sva zajednica Israilova nehotice grijeh učini, a to zajednica ne vidi, pa oni učine bilo šta od onoga što je Jahve zapovjedio da se ne čini, te budu krivi, (14) neka onda kad se sazna za grijeh koji su učinili zajednica junca kao žrtvu okajnicu prinese i pred čador ga sastanka dovede. (15) Neka onda starješine zajednice ruke svoje juncu na glavu pred Jahvom spuste, i neka se junac pred Jahvom zakolje. (16) Neka onda pomazani svećenik krvi junčeve u čador sastanka odnese, (17) i neka svećenik prst svoj u krv umoči i sedam puta pred Jahvom ispred zastora svetišta prsne. (18) Neka stavi krvi i na rogove žrtvenika⁴ što je pred Jahvom u čadoru sastanka; a svu ostalu krv neka prolije po postolju žrtvenika za žrtve paljenice što je na ulazu u čador sastanka. (19) Neka iz njega sav loj izvadi i na žrtveniku ga spali. (20) Neka i s tim juncem postupi onako kako je postupio s juncem prinesenim za žrtvu okajnicu. (21) Onda neka iznese junca izvan tabora na čisto mjesto i spali ga kako je i prvog junca spalio; to je žrtva okajnica za zajednicu.”

(22) “Kad vladar zgriješi i nehotice učini bilo šta od onoga što je Jahve, Bog njegov, zapovjedio da se ne čini, pa bude kriv, (23) neka on, ako mu se kaže za grijeh njegov koji je učinio, kozu, mužjaka bez mahane, kao žrtvu svoju prinese. (24) Neka ruku svoju jarcu na glavu spusti i zakolje ga na mjestu gdje se žrtve paljenice pred Jahvom kolju; to je žrtva okajnica. (25) Neka onda svećenik prstom svojim krv sa žrtve okajnice zahvati i na rogove je žrtvenika za žrtve paljenice stavi, a svu ostalu krv njegovu neka po postolju žrtvenika za žrtve paljenice prolje. (26) Sav loj njegov neka na žrtveniku spali, kao i loj žrtve sudioništva. Neka tako svećenik za grijeh njegov okajanje učini, pa će njemu oprošteno biti.”

(27) “A ako iko od običnog svijeta nehotice zgriješi čineći bilo šta od onoga što je Jahve zapovjedio da se ne čini, pa bude kriv, (28) neka on, ako mu se kaže za grijeh njegov koji je učinio, kozu, ženku bez mahane, kao žrtvu svoju prinese. (29) Neka ruku svoju na glavu žrtve okajnice spusti i zakolje žrtvu okajnicu na mjestu za žrtvu paljenicu. (30) Neka onda svećenik prstom svojim krv njene zahvati i na rogove je žrtvenika za žrtve paljenice stavi, a svu krv njenu neka po postolju žrtvenika za žrtve paljenice prolje. (31) Neka onda sav loj njezin izvadi onako kako je izvađen loj iz žrtve sudioništva, i neka ga svećenik na žrtveniku spali kao miris ugodan Jahvi. Neka tako svećenik za nj okajanje učini, pa će njemu oprošteno biti.”

(32) “Ako za žrtvu svoju okajnicu janje prinosi – neka prinese ženku bez mahane. (33) Neka ruku svoju na glavu žrtve okajnice spusti i zakolje je kao žrtvu okajnicu na mjestu gdje se žrtva paljenica kolje. (34) Neka onda svećenik prstom svojim krv njene zahvati i na rogove je žrtvenika za žrtve paljenice stavi, a svu ostalu krv njezinu neka po postolju žrtvenika za žrtve paljenice prolje. (35) Neka onda sav loj njezin izvadi, baš onako kako se janjeći loj iz žrtve sudioništva vadi, i neka to svećenik na žrtveniku spali na žrtvama Jahvi vatrenim. Neka tako svećenik za nj okajanje učini za njegov grijeh koji je počinio, pa će njemu oprošteno biti.”

5 “Ako čovjek čuvši poziv da svjedoči o nečemu što je vidio ili je saznao, onda će on – ako ne kaže – zgrijesiti i posljedice će snositi. (2) Ili ako čovjek išta nečisto dotakne, bila to strvina nečistog puzavca ili strvina nečiste stoke ili strvina onoga što puže, makar on toga svjestan ne bio, i

⁴ Tj. žrtvenika za mirisni tamjan.

on nečist bude, tad je on kriv. (3) Ili ako čovječiju nečist dotakne, bilo šta što bi ga onečistilo, makar on toga svjestan ne bio, kad za to sazna, on će kriv biti. (4) Ili ako se čovjek usnama svojim nepromišljeno zakune da će učiniti zlo ili dobro; za bilo šta za što se čovjek nepromišljeno zakune, a toga svjestan nije, kad za to sazna, on će kriv biti. (5) Ako, dakle, bude kriv za bilo šta od ovoga, neka prizna to u čemu je zgrijeošio. (6) Neka i žrtvu naknadnicu Jahvi prinese za grijeh što ga je počinio, ženku od sitne stoke, janje ili kozu kao žrtvu okajnicu. Neka tako za nj svećenik učini okajanje za grijeh njegov." (7) "A ako nije dovoljno imućan da janje pribavi, neka onda Jahvi prinese svoju žrtvu naknadnicu za ono u čemu je zgrijeošio: dvije grlice ili dva golubića – jedno za žrtvu okajnicu, a drugo za žrtvu paljenicu. (8) Neka ih svećeniku odnese pa neka on najprije prinese ono što je za žrtvu okajnicu: neka mu s prednje strane glavicom zavrne, ali neka je ne otkida. (9) Neka i krvlju od žrtve okajnice žrtvenik sa strane poškropi, a ostatak krvi neka postoljem žrtvenika oteče; to je žrtva okajnica. (10) A drugo neka on kao žrtvu paljenicu prema propisu prinese. Neka tako za nj svećenik učini okajanje za grijeh koji je on počinio, pa će njemu oprošteno biti.

(11) A ako nije dovoljno imućan za dvije grlice ili dva golubića, neka onda kao žrtvu za ono što je zgrijeošio prinese desetinu jedne efe⁵ najboljeg brašna kao žrtvu okajnicu. Neka on na nj ulja ne lijeva niti na nj tamjana meće, jer to je žrtva okajnica. (12) Neka to svećeniku odnese, a svećenik neka od toga zagrabi šaku kao dio za spomen i neka ga na žrtveniku na žrtvama Jahvi vatremin u dimu spali; to je žrtva okajnica. (13) Neka tako za nj svećenik učini okajanje za bilo koji od ovih grijeha koji je on počinio, pa će njemu oprošteno biti. Ostatak neka svećeniku pripadne, kao i u žitne žrtve."

(14) Onda Jahve reče Mojsiju: (15) "Ako čovjek nevjerno postupi i nehotice se o Jahvine svetinje ogriješi, neka onda svoju žrtvu naknadnicu Jahvi prinese: od sitne stoke ovna bez mahane, onako kako ti šekelima vrijednost u srebru procijeniš, prema šekelu svetišta; to je žrtva naknadnica. (16) Neka nadoknadi za ono čime se o svetinju ogriješio i neka tome petinu vrijednosti toga doda i to svećeniku dadne. Neka onda svećenik ovna za žr-

tvu naknadnicu uzme i za nj okajanje učini, pa će njemu oprošteno biti."

Propisi o žrtvi naknadnici

(17) "Ako čovjek zgriješi i učini nešto od onoga što je Jahve zapovjedio da se ne čini, makar toga svjestan ne bio, kriv je i posljedice će snositi. (18) Neka onda od sitne stoke ovna bez mahane svećeniku dovede, onako kako ti vrijednost procijeniš, kao žrtvu naknadnicu. Neka tako za nj svećenik okajanje učini za grijeh koji je nehotice počinio a nije znao, pa će njemu oprošteno biti. (19) To je žrtva naknadnica; on je sigurno pred Jahvom kriv bio."

6 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) "Kad neko zgriješi i prema Jahvi nevjerno postupi i prevari druga svoga u nečemu što je kod njega položeno ili mu je povjeren, ili kradom, ili iznuđivanjem od druga svoga; (3) ili ako nađe ono što je izgubljeno bilo pa slaže i lažno se za to zakune te zgriješi u bilo čemu od onoga što bi čovjek mogao učiniti, (4) neka onda kad zgriješi i kriv bude, vrati ono što je kradom uzeo ili ono što je iznuđivanjem dobio, ili polog koji mu je povjeren bio, ili izgubljenu stvar koju je našao, (5) ili bilo šta za što se lažno zakleo. Neka to u cijelosti vrati i neka tome još jednu petinu doda pa neka to dadne onome kome to pripada na dan svoje žrtve naknadnice. (6) A onda za naknadu neka svećeniku dovede svoju žrtvu naknadnicu Jahvi, od sitne stoke ovna bez mahane, onako kako ti vrijednost procijeniš. (7) Neka tako za nj svećenik pred Jahvom okajanje učini, pa će njemu oprošteno biti za bilo šta što je učinio a što je na nj krivnju bacilo."

Propisi o žrtvama

Žrtva paljenica

(8) Onda Jahve reče Mojsiju: (9) "Zapovjedi Aronu i sinovima njegovim: Ovo su propisi o žrtvi paljenici: neka žrtva paljenica svu noć do jutra na ognjištu na žrtveniku ostane, a vatra na žrtveniku neka ne prestaje gorjeti. (10) Neka svećenik lanešnu haljinku svoju obuče i neka mu uz tijelo lanena donja odjeća bude, pa neka pokupi otpatke loja s pepelom od žrtve paljenice koju je vatra na žrtveniku progutala i neka ga pored žrtvenika stavi. (11) Neka onda odjeću svoju skine i drugu odjeću neka obuče i otpatke loja s pepelom izvan tabora na čisto mjesto odnese. (12) Vatra na žrtveniku

⁵ Desetina efe iznosi oko 1,3 kg.

neka ne prestaje gorjeti; ona se ne smije ugasiti. Neka svako jutro svećenik drva u nju loži pa neka žrtvu paljenicu na nju položi i lojnate komade sa žrtve sudioništva na njoj spali. (13) Neka vatra na žrtveniku neprestano gori; ona se ne smije ugasiti.”

Žitna žrtva

(14) “A ovo su propisi o žitnoj žrtvi: neka je sinovi Aronovi pred Jahvu ispred žrtvenika donesu. (15) Onda neka jedan zagrabi od nje šaku najboljeg brašna i ulja, i sav tamjan što je na žitnoj žrtvi, pa neka to u dimu na žrtveniku prinese kao dio za spomen, miris ugodan Jahvi. (16) Ono što od toga ostane neka Aron i sinovi njegovi pojedu. Neka se to u beskvasnim hljepčićima na svetome mjestu pojede; neka to oni u dvorištu čadora sastanka pojedu. (17) Ne smije se s kvasom peći. Ja sam im to dao kao njihov dio od žrtvata meni vatrenih; to je nadasve sveto, kao žrtva okajnica i žrtva naknadnica. (18) Svako muško među sinovima Aronovim može to jesti; to je trajni zakon za naraštaje tvoje, od žrtvata Jahvi vatrenih. Ko ih god drugi dotakne posvećen će biti⁶.”

(19) Onda Jahve reče Mojsiju: (20) “Ovu žrtvu neka Jahvi prinesu Aron i sinovi njegovi na dan kad on bude pomazan: jednu desetinu efe najboljeg brašna kao redovnu žitnu žrtvu, pola od toga ujutro, a pola uvečer. (21) Neka se to s uljem u tavi pripremi; kad se dobro umijesi, ti to donesi. Ispečenu žitnu žrtvu iznesi u komadima kao miris ugodan Jahvi. (22) Neka to učini pomazani svećenik koji će između sinova njegovih na njegovo mjesto doći. Po trajnom zakonu neka se ona sva Jahvi spali. (23) Neka se, dakle, svaka žitna žrtva svećenička potpuno spali. Ona se ne smije jesti.”

Žrtva okajnica

(24) Onda Jahve reče Mojsiju: (25) “Kaži Aronu i sinovima njegovim: Ovo su propisi o žrtvi okajnici: na mjestu gdje se žrtva paljenica kolje neka se pred Jahvom žrtva okajnica zakolje; ona je nadasve sveta. (26) Neka je jede svećenik koji je za grijeh prinosi. Neka se ona na svetome mjestu jede, u dvorištu čadora sastanka. (27) Ko god meso njeno dotakne posvećen će biti, a ako imalo njene krvi po odjeći štrcne, to što je štrcnulo ti na svetome

mjestu saperi. (28) I neka se zemljana posuda u kojoj se ono kuhalo razbije, a ako se u bronzanoj posudi kuhalo, neka se onda ona oriba i u vodi opere. (29) Svako muško među svećenicima može od nje jesti; ona je nadasve sveta. (30) Ali nijedna žrtva okajnica od koje je imalo krvi u čador sastanka doneseno da se okajanje na svetome mjestu učini ne smije se jesti; neka se ona spali.”

Žrtva naknadnica

7 “A ovo su propisi o žrtvi naknadnici; ona je nadasve sveta. (2) Na mjestu gdje se žrtva paljenica kolje neka se žrtva naknadnica zakolje, a žrtvenik neka se sa svih strana njenom krvlju poškropi. (3) Neka onda sav loj njezin prinese: debeli rep i loj što drob pokriva, (4) i oba bubrega s lojem koji je na njima, i koji je na slabinama, i najbolje od jetre neka s bubrežima izvadi. (5) Neka ih svećenik na žrtveniku spali kao žrtvu Jahvi vatrenu; to je žrtva naknadnica. (6) Svako muško među svećenicima može od nje jesti. Na svetome mjestu neka se ona jede; ona je nadasve sveta.”

(7) “Žrtva je naknadnica kao žrtva okajnica, jedan je zakon za njih: one pripadaju svećeniku koji njima okajanje čini. (8) Svećenik koji za bilo koga prinese žrtvu paljenicu, on može zadržati kožu žrtve paljenice što ju je prinio. (9) Isto tako svaka žitna žrtva koja se u peći peče i sve što se u šerpi ili u tavi kuha pripada svećeniku koji je prinese. (10) Svaka žrtva žitna, pomiješana s uljem ili suha, pripada jednakom svim sinovima Aronovim.”

Žrtva sudioništva

(11) “A ovo su propisi o žrtvi sudioništva koja će se Jahvi prinijeti. (12) Ako je kao znak zahvale prinosi, onda neka sa žrtvom zahvalnicom prinese beskvasne hljepčiće u ulju zamiješene i beskvasne krušne kore uljem premazane i kolače od najboljeg brašna u ulju zamiješene. (13) Sa svojom žrtvom sudioništva koju u zahvalu prinosi neka žrtvu svoju s nakvasanim kolačima prinese. (14) Od toga neka prinese jedan od svake žrtve kao prinos Jahvi; to pripada svećeniku koji škropi krvlju žrtve sudioništva.”

(15) “A meso njegove žrtve sudioništva koju on u zahvalu prinosi, neka se ono pojede na dan kad je prinese; ništa od nje ne smije za jutro ostaviti. (16) A bude li žrtva njegova žrtva zavjetnica ili dragovoljna žrtva, neka se ona jede onoga dana kad on žrtvu svoju prinese, i sve što od nje ostane može se

⁶ Nikome osim muških potomaka Aronovih nije bilo dopušteno da doteče i jede svete žrtve. Ko god bi ih drugi dotakao sâm bi postao žrtva.

sutradan pojesti, (17) a ono mesa što od žrtve trećega dana ostane neka se spali. (18) Ako bi imalo mesa od njegove žrtve sudioništva bilo pojedeno trećega dana, onome koji je prinosi ona neće primljena biti niti će mu biti uračunata; ona je nečista, a onaj koji je jede posljedice će snositi.”

(19) “I meso koje bilo šta nečisto dotakne ne smije se jesti; ono neka se spali. A drugo meso – ko god je čist može ga jesti. (20) A čovjek koji pojede mesa od žrtve sudioništva koja Jahvi pripada, a nečist je – taj mora iz naroda svoga odstranjen biti. (21) Kad bilo ko nešto nečisto dotakne, bilo čovječiju nečist ili nečistu životinju ili bilo koju nečistu i odvratnu stvar, i pojede mesa od žrtve sudioništva koja Jahvi pripada, taj mora iz naroda svoga odstranjen biti.”

Loj i krv zabranjeni

(22) Onda Jahve reče Mojsiju: (23) “Kaži sinovima Israilovim: Nemojte jesti loja volujskog, ovčijeg niti kozijeg. (24) Loj s uginulog i loj s razderane životinje može se u bilo koju drugu svrhu koristiti, samo ga nikako ne smijete jesti. (25) Jer ko god jede loj životinje od koje se vatrom Jahvi žrtva prinosi, i taj mora iz naroda svoga odstranjen biti. (26) I gdje god boravili, ne smijete nimalo krvu jesti, bilo od ptice bilo od životinje. (27) Ko god imalo krvi pojede, i taj mora iz naroda svoga odstranjen biti.”

Svećenički dio

(28) Onda Jahve reče Mojsiju: (29) “Kaži sinovima Israilovim: Onaj koji žrtvu sudioništva Jahvi prinosi neka kao svoju žrtvu Jahvi dio od žrtve sudioništva doneše. (30) Svojim vlastitim rukama neka doneše žrtvu Jahvi vatrenu. Nek prinese loj s prsim, da se prsa kao žrtva zamašnica pred Jahvom prinesu. (31) Neka svećenik loj na žrtveniku spali, a prsa neka Aronu i sinovima njegovim pripadnu. (32) Desni but od svojih žrtava sudioništva daj svećeniku na dar. (33) Onaj među sinovima Aronovim koji krv i loj žrtve sudioništva prineše – neka desni but njemu u dio bude. (34) Jer ja sam od sinova Israilovih uzeo prsa žrtve zamašnice i but što se prinosi od njihovih žrtava sudioništva i dao ih svećeniku Aronu i sinovima njegovim kao njihovo vječito pravo kod sinova Israilovih.”

(35) “To je Aronu posvećeni dio i dio posvećen sinovima njegovim od žrtava Jahvi vatreñih onoga dana kad ih je on izveo da kao svećenici Jahvi

služe. (36) Na dan kad su pomazani Jahve je zapovjedio da im se to od sinova Israilovih daje; to je vječito pravo kroz naraštaje njihove.”

(37) Ovo su propisi o žrtvi paljenici, žitnoj žrtvi, žrtvi okajnici, žrtvi naknadnici, žrtvi posvetnicima i žrtvi sudioništva, (38) koje je Jahve Mojsiju na gori Sinajskoj naložio na dan kad je on sinovima Israilovim zapovjedio da žrtve svoje Jahvi prinesu u pustinji Sinajskoj.

Posvećenje Arona i sinova njegovih

8 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Uzmi Arona i s njim sinove njegove, i odjeću, i ulje pomazanja, i junca za žrtvu okajnicu, i dva ovna i sepetić be-skvasnog hljeba, (3) pa svu zajednicu na ulazu u čador sastanka okupi.”

(4) Mojsije učini kako mu je Jahve i zapovjedio; a kad se zajednica na ulazu u čador sastanka okupila, (5) Mojsije zajednici reče: “Ovo je Jahve zapovjedio da se uradi.” (6) Onda Mojsije dovede Arona i sinove njegove pa ih vodom opri. (7) Obuče mu košulju i opasa ga pojasom pa mu bluzu odjenu i u tuniku ga obuče. On ga još opasa vješto ispletenim pojasom od tunike i njime je uza nj priteže. (8) Onda na nj poprsje stavi, a na poprsje Urim i Tumim⁷ metnu. (9) On mu i turban na glavu metnu, a na turban, sprijeda, zlatnu pločicu stavi, sveti vijenac, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio. (10) Onda Mojsije uze ulje za pomazanje pa pomaza obitavalište i sve što je u njemu bilo te ih posveti. (11) Žrtvenik sedam puta njime poprska te pomaza žrtvenik i sav njegov pribor, umivaonik i postolje njegovo, da ih posveti. (12) Onda on po Aronovoj glavi ulja za pomazanje poli i pomaza ga da ga posveti. (13) Potom Mojsije dovede sinove Aronove i košulje im obuče te ih pojasevima opasa i smota im vrpce oko glave, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio.

(14) Onda on junca za žrtvu okajnicu dovede, a Aron i sinovi njegovi ruke svoje na glavu junca, žrtvi okajnici, spustiše. (15) Potom ga Mojsije zakla pa uze krv i prstom je na rogove okolo žrtvenika stavi te žrtvenik očisti. Onda on ostalu krv po postolju žrtvenika proli te ga posveti, da za nj okajanje učini. (16) Uze još sav loj koji je oko droba bio, košuljicu s jetre i oba bubrega i loj što je na njima, pa to Mojsije na žrtveniku spali. (17)

⁷ V. Izlazak 28:30.

A junca i kožu njegovu i meso njegovo i otpatke njegove on izvan tabora spali, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio.

(18) Onda on ovna za žrtvu paljenicu izvede, a Aron i sinovi njegovi ruke svoje ovnu na glavu spustiše. (19) Mojsije ga zakla i žrtvenik sa svih strana krvlju poškropi. (20) Kad ovna na komade isiječe, Mojsije glavu, komade i loj spali. (21) Pošto drob i noge opra u vodi, Mojsije cijelog ovna na žrtveniku spali; to bješe žrtva paljenica, ugodan miris, žrtva Jahvi vatrena, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio.

(22) Onda on dovede drugog ovna, ovna posvećenja, a Aron i sinovi njegovi ruke svoje ovnu na glavu spustiše. (23) Mojsije ga zakla i uze mu krv pa je stavi Aronu na resu desnog uha i na palac njegove desne šake i na palac njegove desne noge.

(24) Mojsije dovede i sinove Aronove pa im stavi krvi na resu desnog uha i na palac njihove desne šake i na palac njihove desne noge. Onda Mojsije krvlju žrtvenik sa svih strana poškropi. (25) Uze loj, debeli rep, sav loj oko droba, krilce jetre, oba bubrega i njihov loj i desni but. (26) Iz sepetića s beskvasnim hljebom što je pred Jahvom bio uze jedan beskvasni hljepić i jedan hljebni kolačić u ulju i jednu krušnu koru pa ih na komade loja i na desni but metnu. (27) Onda on sve to u ruke Aronu i u ruke sinovima njegovim metnu i to kao žrtvu zamašnicu pred Jahvom prinese. (28) Potom im to Mojsije iz ruku uze i na žrtveniku sa žrtvom paljenicom spali; to bješe žrtva posvetnika, ugodan miris, žrtva Jahvi vatrena. (29) Mojsije uze i prsa pa ih kao žrtvu zamašnicu pred Jahvom prinese; to bijaše Mojsijev dio od ovna posvećenja, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio.

(30) Onda Mojsije uze ulja za pomazanje i krvi što je na žrtveniku bila pa njome poškropi Arona, odjeću njegovu, sinove njegove i odjeću sinova njegovih; tako on posveti Arona, odjeću njegovu, sinove njegove i odjeću sinova njegovih.

(31) Potom Mojsije reče Aronu i sinovima njegovim: "Skuhajte meso na ulazu u čador sastanka i jedite ga tamo zajedno s hljebom što je u sepetiću žrtve posvetnice, onako kako sam ja zapovjedio rekavši: 'Neka ga Aron i sinovi njegovi jedu.' (32) Što od mesa i od hljeba ostane na vatri spalite. (33) Sedam dana s ulaza u čador sastanka ne idite, sve do dana dok se ne navrši vrijeme vašeg posvećivanja; jer ćete sedam dana posvećivani biti. (34)

Jahve je zapovjedio da se čini onako kako je danas učinjeno, da se za vas okajanje učini. (35) Vi, dakle, morate na ulazu u čador sastanka danju i noću sedam dana ostati i činiti ono što Jahve traži da ne biste umrli, jer meni je tako zapovjeđeno." (36) Tako su Aron i sinovi njegovi učinili sve što je Jahve preko Mojsija bio zapovjedio.

Aron prinosi žrtve

9 I desi se da osmoga dana Mojsije pozva Arona i sinove njegove i starještine Israilove (2) te on Aronu reče: "Uzmi sebi jedno muško tele za žrtvu okajnicu i jednog ovna za žrtvu paljenicu, oboje bez mahane, i pred Jahvom ih prinesi. (3) Onda sinovima Israilovim kaži: 'Uzmite jednog jarca za žrtvu okajnicu, i tele i janje, oboje godinu dana staro, bez mahane, za žrtvu paljenicu, (4) i jednog vola i ovna za žrtvu sudioništva, da ih pred Jahvom žrtvujete, i žrtvu žitnu s uljem zamiješenu, jer će vam se danas Jahve ukazati.'" (5) I ono što Mojsije bijaše zapovjedio oni odnesoše pred čador sastanka te se sva zajednica primaće i pred Jahvu stade. (6) Mojsije reče: "Ovo vam je Jahve zapovjedio da činite, da vam se pokaže slava Jahvina." (7) Onda Mojsije reče Aronu: "Primakni se žrtveniku pa prinesi svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu, da okajanje za se i za narod učiniš; onda žrtvu za narod prinesi, da okajanje za nj učiniš, onako kako je Jahve zapovjedio."

(8) Aron se primaće žrtveniku pa za se tele kao žrtvu okajnicu zakla. (9) Sinovi Aronu donesoše krv te on prst svoj u krv umoci i na rogove je žrtvenika stavi, a ostalu krv po postolju žrtvenika proli. (10) Loj i bubrege i najbolje od jetre žrtve okajnice on onda na žrtveniku spali, onako kako je Jahve Mojsiju bio zapovjedio. (11) A meso i kožu izvan tabora spali.

(12) Onda on žrtvu paljenicu zakla, a sinovi Aronu dodadoše krv te on njome žrtvenik sa svih strana poškropi. (13) Oni mu u komadima dodadoše žrtvu paljenicu, zajedno s glavom, i on to na žrtveniku spali. (14) On još drob i noge opra te ih sa žrtvom paljenicom na žrtveniku spali.

(15) Onda on žrtvu za narod donese, pa za narod uze jarca žrtve okajnice te ga zakla i prinese kao žrtvu okajnicu, kako je i s prvim učinio. (16) On donese i žrtvu paljenicu i prinese je kako je propisano. (17) Potom on još žrtvu žitnu donese i zagra-

bi od nje šaku te to na žrtveniku, uz jutarnju žrtvu paljenicu, spali.

(18) Onda on za narod vola i ovna kao žrtvu sudioništva zakla. Sinovi Aronu dodadoše krv, i on njome žrtvenik sa svih strana poškropi. (19) A komade loja od vola i ovna, debeli rep, lojnati ovoj, bubrege i najbolje od jetre – (20) te masne komade oni na prsa položiše, i on ih na žrtveniku spali. (21) A prsa i desni but Aron kao žrtvu pred Jahvom prinese, onako kako je Mojsije bio zapovjedio.

(22) Onda Aron ruke svoje prema narodu podiže i blagoslovi ga, i pošto prinene ţrtvu okajnicu, žrtvu paljenicu i žrtvu sudioništva, on siđe. (23) Potom Mojsije i Aron u čador sastanka uđoše. Kad oni iziduše i narod blagosloviše, svem se narodu pokaza slava Jahvina. (24) Onda ispred Jahve vatrica izbi te proguta žrtvu paljenicu i komade loja na žrtveniku, a kad to sav narod vidje, od veselja zaklica i licem na tlo pade.

Nadab i Abihu čine grijeh

10 A Nadab i Abihu, sinovi Aronovi, uzeše žeravnice svoje, i pošto u njih vatraru staviše, tamjan na nju metnuše i prinesoše pred Jahvom vatraru mimo propisa, koju im on ne bješe naredio. (2) I vatraru ispred Jahve izbi te ih proguta i oni pred Jahvom umriješe. (3) Tada Mojsije reče Aronu: "O ovome je Jahve govorio kad je rekao:

'Po onima koji mi se primaknu ja će se svetim pokazati,
pred svim narodom ja će slavljen biti.'

I zato je Aron šutio.

(4) Mojsije pozva i Mišaela i Elsaferana, sinove Aronovog amidže Uziela, pa im reče: "Dođite ovamo i braću svoju ispred svetišta izvan tabora odnesite."

(5) I oni dodoše pa ih, još u košuljama njihovim, izvan tabora odnesoše, kako Mojsije bješe rekao.

(6) Onda Mojsije reče Aronu i sinovima njegovim Eleazaru i Itamaru: "Neka vam kosa ne bude raščupana i ne derite haljinu svojih da ne biste umrli i da Jahve na svu zajednicu gnjevan ne bude. A neka braća vaša, sva kuća Israilova, oplakuje one koje je Jahve vatrom uništio. (7) Ne idite s ulaza u čador sastanka, inače ćete umrijeti, jer je Jahvino ulje pomazanja na vama." I oni uradiše onako kako Mojsije reče.

(8) Onda Jahve reče Aronu: (9) "Ne pij vina ni opojna pića, ni ti ni sinovi tvoji, kad u čador sa-

stanka ulazite, da ne biste umrli – to je trajni zakon za naraštaje vaše – (10) i da biste razlikovali sveto od običnoga i nečisto od čistoga, (11) i da biste poučili sinove Israilove svim zakonima koje im je Jahve preko Mosjija objavio."

(12) Onda Mojsije Aronu i njegovim preživjelim sinovima Eleazaru i Itamaru reče: "Uzmite žitnu žrtvu što od žrtava Jahvi vatreñih pretekne i beskvasnu je pored žrtvenika jedite, jer ona je nadasve sveta. (13) Jedite je na svetome mjestu jer je to vaše pravo i pravo sinova vaših od žrtava Jahvi vatreñih; jer meni je tako naređeno. (14) A prsa žrtve zamašnice i but žrtve vi smijete na čistom mjestu jesti, vi i sinovi vaši i kćeri vaše, jer je to vama i sinovima vašim dato kao pravo od žrtava sudioništva sinova Israilovih. (15) But prinesen podizanjem i prsa prinesena zamahivanjem neka oni donesu s komadima loja od žrtava vatreñih, da se kao žrtva zamašnica pred Jahvom prinesu; to će biti zasvagda dio za vas i djecu vašu, onako kako je Jahve zapovjedio."

(16) A Mojsije se potanko raspita o jarcu žrtve okajnice, i gle – on je već spaljen bio. Zato se on nalađuti na Aronove preživjele sinove Eleazara i Itamara pa reče: (17) "Zašto žrtvu okajnicu na svetome mjestu niste jel? Ta ona je nadasve sveta! Data vam je da se krivnja sa zajednicu skine, da se za njih okajanje pred Jahvom učini. (18) Eto, zato što krv njena nije unesena unutra u svetište, vi ste je, sigurno, trebali u svetištu jesti, onako kako sam ja zapovjedio."

(19) Ali Aron reče Mojsiju: "Gle, baš su danas oni pred Jahvom svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu prinijeli. Kad bi mi se takvo što desilo da danas žrtvu okajnicu jedem, bi li to u očima Božjim dobro bilo?" (20) Kad to Mojsije ču, to mu se dobrim učini.

Čiste i nečiste životinje

11 Jahve opet progovori Mojsiju i Aronu i reče im: (2) "Kažite sinovima Israilovim: 'Od svih životinja što su na kopnu vi možete ove jesti: (3) svaku kojoj je papak razdvojen, potpuno rastavljen, i koja preživa – nju smijete jesti. (4) Ali ove – među onima koje preživaju, ili razdvojen papak imaju – nisu vam za jelo: deva, jer iako ona preživa, razdvojena papka nema – ona vam je nečista; (5) isto tako, šafan⁸, iako preživa, razdvojena pap-

⁸ Lat. *Hyrax syracus*; planinski zec, poput poljskog štakora, živi na vrhovima planinskih stijena.

ka nema – on vam je nečist; (6) i zec, iako preživa, razdvojena papka nema – on vam je nečist; (7) i svinja, iako joj je papak razdvojen, potpuno rastavljen, ne preživa – ona vam je nečista. (8) Vi ne smijete meso njihovo jesti niti strvinu njihovu doticati; oni su vam nečisti.

(9) Od svega što živi u vodi ovo možete jesti: sve što peraje i krljušt ima, a u vodi je, u morima ili u rijekama – to jesti možete. (10) Ali sve što je u morima i rijekama a peraja i krljušt nema – sve što vrvi u vodi i sva bića što u vodi žive – neka vam je odvratno; (11) i budući da vam je odvratno, ne smijete mesa njihova jesti, a i strvina će vam njihova odvratna biti. (12) Sve što je u vodi a peraja i krljušti nema neka vam odvratno bude.

(13) I još, neka vam ove ptice odvratne budu⁹; one su ogavne, nisu za jelo: orao, strvinar, crni strvinar, (14) crveni soko i crni soko svake vrste, (15) sve vrste gavrana, (16) rogata sova, sova kreštalica, galeb, sve vrste jastreba, (17) mala sova, morski gavran i velika rogata sova, (18) bijela sova, pustinjska sova, orao štekavac, (19) roda, sve vrste čaplje, pupavac i slijepi miš.

(20) Svi krilati kukci što četveronoške idu neka su vam odvratni. (21) Ali ove od krilatih stvorova što četveronoške idu vi smijete jesti: one kojima su noge spojene za skakutanje po zemlji. (22) Od njih smijete jesti ove: skakavca¹⁰ svake vrste, cvrčka svake vrste i sve vrste zrikavca. (23) A svi ostali krilati stvorovi na četiri noge neka su vam odvratni.

(24) I njima će se vi onečistiti: ko god strvinu njihovu dotakne do večeri će nečist biti; (25) ko god u ruke uzme jednu strvinu njihovu mora oprati odjeću svoju i do večeri će nečist biti.

(26) A i svaka životinja kojoj je papak razdvojen, ali ne potpuno rastavljen, ili koja ne preživa, vama je nečista; ko ih god dotakne¹¹ nečist će biti. (27) A tako i sve što ide na šapama, između svih četveronožaca, vama je nečisto: ko god dotakne strvinu njihovu do večeri će nečist biti. (28) Ko god u ruke uzme strvinu njihovu mora oprati odjeću svoju i do večeri će nečist biti. One su vam nečiste.

(29) Od životinja što po zemlji gmižu ove su vam nečiste: krtica, miš i sve vrste velikog guštera, (30)

⁹ Ne zna se tačno o kojim je pticama riječ u hebrejskom izvorniku.

¹⁰ Lat. *Oedipoda migratoria*, *Locusta viridissima*. U hebrejskom izvorniku spominju se dva naziva.

¹¹ Tj. ko dotakne strvinu njihovu.

geko, gušter bodljikavog repa, zidni gušter, pješčani gmaz i kameleon. (31) Od svih stvorova što po zemlji gmižu – ovi su vam nečisti; ko god ih dotakne kad mrtvi budu do večeri će nečist biti. (32) I kad jedan od njih ugine pa na nešto padne, ta će stvar, koja je u upotrebi, nečista biti, bilo to što drveno, tkanina, koža ili vreća; treba je staviti u vodu; do večeri će ona nečista biti, a onda će čista postati. (33) Ako jedan od njih u zemljalu posudu upadne, šta god je u njoj nečisto će postati, a nju vi razbijite. (34) Bilo kakva hrana koja se jede, a na nju dospije voda iz takve posude, nečista će biti, i svaka tekućina koja se iz svake takve posude piće nečista će biti. (35) I k tome, sve na što dio od strvine njihove padne nečisto je; peć i ognjište moraju se srušiti; oni su nečisti i neka vam nečisti ostanu. (36) A vrelo i čatrna u kojoj se voda skuplja neka čisti budu. Ali ko god dotakne strvinu njihovu nečist će biti. (37) Ako dio njihove strvine padne na sjeme sjetveno što će se sijati, ono je čisto. (38) Ali ako se sjeme vodom namoči pa dio njihove strvine na nj padne, ono vam je nečisto.

(39) Ako ugine koja od životinja što se njome hranite, onaj koji strvinu njezinu dotakne do večeri će nečist biti. (40) Ko god pojede imalo od strvine njezine, odjeću svoju mora oprati i do večeri će nečist biti. I ko god u ruke uzme strvinu njihovu haljine svoje mora oprati i do večeri će nečist biti. (41) Svaki stvor što po zemlji gmiže odvratan je; za jelo nije. (42) Što god na trbuhu puže i što god na više nogu hoda – od svih puzavaca što po zemlji gmižu – to nemojte jesti, jer je to odvratno. (43) Ne poganite sebe nijednim od tih puzavaca što gmižu i ne prljajte se njima, da nečisti ne postanete. (44) Ta ja sam Jahve, Bog vaš. Zato se posvetite i sveti budite, jer sam ja svet. Ne prljajte se nijednim od tih puzavaca što po zemlji gmižu. (45) Ta ja sam Jahve, koji vas je iz zemlje egipatske izveo, da vam Bog bude; zato sveti budite, jer sam ja svet.”

(46) To su propisi o životinjama, pticama, svakom živom stvoru što se u vodi kreće i svemu što po zemlji gmiže, (47) da se razlikuje čisto od nečistog i stvor što se može jesti od stvora što za jelo nije.

Očišćenje porodilje

12 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Kaži sinovima Israilovim: Žena koja zanese pa muško rodi sedam će dana nečista biti, onako kako je nečista u vrijeme svoga mjesečnog pranja. (3) Osmoga

dana neka se dječak obreže. (4) A ona neka čeka trideset i tri dana da se od krvi svoje očisti. Ništa sveto ona ne smije doticati niti smije svetištu dolaziti sve dok joj se ne navrše dani čišćenja. (5) A ako ona žensko rodi, onda će dvije sedmice nečista biti, kao za svoga mjesečnog pranja. Šezdeset i šest dana ona će čekati da se od krvi svoje očisti.

(6) Kad joj se navrše dani čišćenja, za sina ili za kćer, neka ona svećeniku na ulaz u čador sastanka dovede janje jednogače za žrtvu paljenicu i golubića ili grlicu za žrtvu okajnicu. (7) Neka ih onda on pred Jahvom prinese i za nju okajanje učini, pa će ona od krvarenja svoga očišćena biti. Ovo su propisi o onoj koja rodi dijete, muško ili žensko. (8) A ako nije dovoljno imućna da janje pribavi, neka onda dvije grlice ili dva golubića uzme, jedno za žrtvu paljenicu, a drugo za žrtvu okajnicu, i neka svećenik za nju okajanje učini, pa će ona očišćena biti.”

Kožne bolesti

13 Onda Jahve reče Mojsiju i Aronu: (2) “Kad se čovjeku na koži pojavi otekлина ili osip ili svijetla pjega pa mu to na koži bude znak zaraze, neka se on onda dovede svećeniku Aronu ili jednom od njegovih sinova svećenika. (3) Neka svećenik pregleda zaraženo mjesto na njegovoj koži, pa ako dlaka na bolesnom mjestu bude pobijeljela i ako se pokaže da je bolesno mjesto dublje od njegove kože, to je zaraza. Kad ga svećenik pregleda, neka ga nečistim proglaši. (4) Ali ako svijetla pjega na njegovoj koži bude bijela, ali se ne pokaže da je dublja od kože a dlaka na njoj ne pobijeli, neka onda svećenik zaraženoga sedam dana osami. (5) Sedmoga dana neka ga svećenik pregleda, pa ako vidi da se bolesno mjesto ne mijenja i ne širi po koži, neka ga svećenik onda još sedam dana osami. (6) Sedmoga dana neka ga svećenik opet pregleda, pa ako se bolesno mjesto bude smanjilo i znak se ne bude proširio po koži, neka ga svećenik onda čistim proglaši; to je samo osip. Neka on odjeću svoju opere, pa će čist biti. (7) Ali ako se osip po koži proširi, nakon što se on svećeniku radi čišćenja bio pokazao, neka on opet pred svećenika dode. (8) Neka ga svećenik pregleda, pa ako se osip bude proširio po koži, neka ga svećenik onda nečistim proglaši; to je zaraza.”

(9) “Kad čovjek ima zarazu, neka se onda svećeniku dovede. (10) Neka ga onda svećenik pregle-

da, pa ako na koži bude bijela otekлина od koje je dlaka pobijeljela i ako na oteklini bude živa rana, (11) to je već ukorijenjena zaraza na njegovoj koži, pa neka ga svećenik nečistim proglaši. Neka ga ne osamljuje jer je on već nečist.”

(12) “Ako zaraza izbije po svoj koži njegovoj i, koliko svećenik bude vidio, prekrije svu kožu zaraženoga od glave do pete, (13) neka ga svećenik onda pregleda, pa ako mu je, dakle, zaraza sve tijelo prekrila, neka zaraženoga čistim proglaši; sva mu je koža pobijeljela, i on je čist. (14) Ali kad god se na njemu ranjavo meso pokaže, on će nečist biti. (15) Neka svećenik pregleda ranjavo meso i neka ga nečistim proglaši. Ranjavo je meso nečisto; to je zaraza. (16) Ili ako se ranjavo meso opet promjeni, pa pobijeli, neka on svećeniku ode; (17) neka ga svećenik pregleda, pa ako je, dakle, zaraženo mjesto pobijeljelo, neka svećenik onda onoga zaraženoga čistim proglaši; on je čist.”

(18) “Kad neko ima čir na koži pa on zacijeli, (19) a na mjestu gdje je bio čir pojavi se bijela otekлина ili crvenkastobijela, svijetla pjega, neka se onda on svećeniku pokaže; (20) neka ga svećenik pregleda, pa ako se, dakle, pokaže da je dublja od kože i ako dlaka na njoj bude pobijeljela, neka ga svećenik onda nečistim proglaši; to je zaraza što je izbila na čiru. (21) Ali ako je svećenik pregleda, i na njoj, dakle, ne bude bijele dlake i ona ne bude dublja od kože i bude poblijedjela, neka ga svećenik onda sedam dana osami; (22) a ako se po koži proširi, neka ga onda svećenik nečistim proglaši, to je zaraza. (23) Ali ako svijetla pjega ostane na svome mjestu i ne proširi se, to je ožiljak od čira, pa neka ga svećenik čistim proglaši.”

(24) “Kad neko na koži ima opeklino, pa se na ranjavome mesu opeklino pojavi svijetla pjega, crvenkastobijela ili bijela, (25) neka je onda svećenik pregleda, pa ako dlaka na toj svijetloj pjegi bude pobijeljela i pokaže se da je ona dublja od kože, to je zaraza što je na opeklini izbila. Zato, neka ga svećenik nečistim proglaši; to je zaraza. (26) Ali ako svećenik pregleda tu svijetlu pjegu, pa na pjegi uistinu ne bude bijele dlake i ona ne bude dublja od kože, nego poblijedi, neka ga svećenik onda sedam dana osami. (27) Sedmoga dana neka ga svećenik pregleda, pa ako se ona bude proširila po koži, neka ga svećenik onda nečistim proglaši; to je zaraza. (28) Ali ako svijetla pjega ostane na svome mjestu i ne proširi se po koži, nego poblijedi, to

je otekлина od opeklina, pa neka ga svećenik čistim proglaši jer je to oziljak od opeklina.”

(29) “Ako je muškarci ili ženi oboljenje na glavi ili bradi, (30) neka svećenik onda pregleda bolesno mjesto, pa ako se pokaže da je dublje od kože i na njemu bude tanka žučkasta dlaka, neka tog čovjeka svećenik onda nečistim proglaši; to je šuga, to je zaraza na glavi ili na bradi. (31) Ali ako svećenik pregleda zarazu šugom, pa se uistinu pokaže da ona nije dublja od kože i na njoj ne bude crne dlake, neka onda svećenik šugavca sedam dana osami. (32) Sedmoga dana neka svećenik pregleda zaraženo mjesto, pa ako se šuga ne bude proširila i ne bude žučkaste dlake i ne pokaže se da je dublja od kože, (33) neka se onda on obrije, ali šugavo mjesto neka ne brije, i neka svećenik šugavca još sedam dana osami. (34) Potom, neka sedmoga dana svećenik pregleda ošugano mjesto, pa ako se šuga ne bude proširila po koži i pokaže se da nije dublja od kože, neka ga svećenik čistim proglaši, a on neka odjeću svoju opere, pa će čist biti. (35) Ali ako se šuga bude proširila po koži nakon što je čistim proglašen, (36) neka ga svećenik onda pregleda, pa ako se šuga bude proširila po koži, svećenik ne treba tražiti žučkastu dlaku; taj je čovjek nečist. (37) Ako on prosudi da se šugavo mjesto nije promijenilo i da je na njemu nikla crna dlaka, šuga je izlijječena. On je čist, pa neka ga svećenik čistim proglaši.”

(38) “Ako muškarac ili žena imaju pjegu po koži, bijele, svijetle pjegu, (39) neka ih onda svećenik pregleda, pa ako su pjegu mutnobijele, to je bezazlen osip što je izbio na koži; taj je čovjek čist.”

(40) “Ako čovjeku kosa s glave opadne i očelavi, on je čist. (41) Ako mu sprijeda i sa strana opadne kosa s glave i očelavi na čelu, on je čist. (42) Ali ako mu se na čelavoj glavi ili čelavom čelu pojavi crvenkastobijela zaraza, to je zaraza što je izbila na njegovoj čelavoj glavi ili na njegovom čelavom čelu. (43) Neka ga onda svećenik pregleda, pa ako otekлина od zaraze na njegovoj čelavoj glavi ili na njegovom čelavom čelu bude crvenkastobijele boje kao zaraza na koži, (44) on ima zarazu, nečist je. Neka ga svećenik slobodno nečistim proglaši; zaraza mu je na glavi.”

(45) “Što se tiče oboljelog od kožne zaraze, neka on poderanu odjeću nosi i neka mu kosa na glavi ne bude počešljana i neka se on do gornje usne svoje pokrije i neka više: ‘Nečist! Nečist!’ (46) Neka on

ostane nečist sve dane u kojima ima zarazu; on je nečist. Neka on sam živi; neka mu prebivalište bude izvan tabora.”¹²

Propisi o pljesni

(47) “Kad se znak pljesni pokaže na odijelu, bilo to vuneno odijelo ili odijelo laneno, (48) bilo na osnovi ili potki četena ili vune, bilo na koži ili kakvoj stvari napravljenoj od kože; (49) ako znak na odijelu ili na koži, ili na pletenom ili na tkanom, ili na kakvoj stvari od kože, bude zelenkast ili crvenkast, to je znak zaraze, i neka se svećeniku pokaže. (50) Neka svećenik onda pregleda taj znak i to što je zaraženo sedam dana na posebno mjesto izdvoji. (51) Neka onda sedmoga dana pregleda znak, pa ako se znak bude proširio po odijelu, bilo po pletenom ili po tkanom, ili po koži, za šta god se koža koristila, taj je znak zločudna zaraza; to je nečisto. (52) Zato, neka on spali to odijelo, bilo pleteno ili tkano, od vune ili od lana, ili kakvu stvar od kože na kojoj se znak pojavio, jer to je zločudna zaraza; ta stvar neka se spali.”

(53) “Ali ako svećenik pregleda znak a on se uistinu ne bude proširio po odijelu, bilo po pletenom ili po tkanom, ili po kakvoj stvari od kože, (54) neka im svećenik onda naredi da operu to na čemu se znak pojavio i neka ga još sedam dana na posebno mjesto izdvoji. (55) Kad se opere stvar na kojoj je bio znak, neka je svećenik opet pregleda, pa ako se znak ne bude promijenio, makar se ne proširio, nečista je. Spalite je na vatri, bilo da ju je plijesan zahvatila svrha ili sprijeda.”

(56) “No, kad je svećenik pregleda a znak bude izbljedio nakon što je opran, neka on onda od odijela ili od kože, bilo od pletenog ili od tkanog, otkine zaraženi dio; (57) a ako se opet pojavi na odijelu, bilo na pletenom ili na tkanom, ili na kakvoj stvari od kože, zaraza se širi; stvar na kojem je znak neka u vatri izgori. (58) Odijelo, bilo pleteno ili tkano, ili kakva stvar od kože, sa koje spadne znak kad ga vi operete neka se onda još jednom opere, pa će čisto biti.”

(59) To su propisi o znaku zaraze na odijelu od vune ili četena, bilo na pletenom ili na tkanom, ili na kakvoj stvari od kože, da se oni čistim ili nečistim proglaše.

¹² Poderana odjeća, raščupana kosa i djelimično pokrivanje lica bili su znakovi žalosti “nečistih” zbog toga što su bili izdvojeni iz izraelskoga tabora, a time i odvojeni od Boga.

Propisi o čišćenju od zaraze

14 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) "Neka ovo budu propisi o zaraženom na dan njegova čišćenja. Neka se on pred svećenika dovede, (3) a svećenik neka izide izvan tabora i pregleda ga, pa ako zaraženi bude izliječen od zaraze, (4) neka svećenik onda naredi da se za onoga kojeg treba očistiti uzmu dvije žive i čiste ptice i kedrovine i grimizne prede i vranilove trave¹³. (5) Neka svećenik još naredi da se u zemljanoj posudi nad svježom vodom jedna ptica zakolje. (6) A živu pticu – neka nju zajedno s kedrovinom, grimiznom pređom i vranilovom travom uzme i neka njih i živu pticu u krv ptice što je nad živom vodom zaklana umoci. (7) Neka onda sedam puta poškropi onoga koji se treba očistiti od zaraze i neka ga čistim proglaši, a pticu neka na otvoreno polje pusti. (8) Onaj koji se treba očistiti neka onda haljine svoje opere i neka sve svoje dlake obrije i u vodi se okupa, pa će čist biti. Poslije toga on smije u tabor ući, ali neka sedam dana izvan čadora svoga ostane. (9) Sedmoga dana neka on sve dlake svoje obrije: neka obrije glavu svoju, bradu svoju, obrve svoje i sve dlake svoje. Neka onda haljine svoje opere i neka se u vodi okupa, pa će čist biti."

(10) "A osmoga dana neka on za žrtvu uzme dva muška janjeta bez mahane i jedno žensko janje bez mahane, godinu dana staro, i tri desetine efe¹⁴ najboljeg brašna pomiješanog s uljem za žitnu žrtvu i jedan log¹⁵ ulja, (11) a svećenik koji ga čistim proglašava neka pred Jahvu na ulaz u čador sastanka izvede čovjeka koji se treba očistiti i neka iznese već rečeno. (12) Neka onda svećenik uzme jedno muško janje i s logom ga ulja kao žrtvu naknadnicu prinese; neka ih on kao žrtvu zamašnicu pred Jahvom prinese. (13) Potom, neka muško janje zakolje na mjestu gdje se kolju žrtva okajnica i žrtva paljenica, na mjestu u svetištu, jer žrtva naknadnica, kao i žrtva okajnica, svećeniku pripada; ona je nadasve sveta. (14) Neka onda svećenik uzme krvi žrtve naknadnice i stavi je na resicu desnoga uha onome koji se treba očistiti, na palac njegove desne šake i na palac njegove desne noge. (15) Neka svećenik uzme još od loga ulja pa to izlije na svoj lijevi dlan; (16) neka onda kažiprst

desne ruke svećenik umoci u ulje što je na njegovom lijevom dlanu i neka svojim prstom sedam puta pred Jahvom uljem prsne. (17) A ulja što mu na dlanu preostane neka svećenik stavi na resicu desnoga uha onome koji se treba očistiti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge, na krv žrtve naknadnice, (18) a ostatak ulja što mu je na dlanu neka svećenik stavi na glavu onome koji se treba očistiti. Neka tako svećenik za nj okajanje pred Jahvom učini. (19) Onda neka svećenik prinese žrtvu okajnicu i učini okajanje za onoga koji se treba očistiti od svoje nečistoće. Potom, neka žrtvu paljenicu zakolje. (20) Neka svećenik žrtvu paljenicu i žrtvu žitnu na žrtveniku prinese i tako za nj okajanje učini, pa će on čist biti."

(21) "A ako on bude siromašan i ne bude dovoljno imućan, neka onda jedno muško janje za žrtvu naknadnicu kao žrtvu zamašnicu uzme, da se za nj okajanje učini, i jednu desetinu efe najboljeg brašna pomiješanog s uljem za žitnu žrtvu, jedan log ulja (22) i dvije grlice ili dva golubića – koliko bude mogao: jedno neka bude žrtva okajnica, a drugo žrtva paljenica. (23) Neka ih onda, radi čišćenja svoga, na ulaz u čador sastanka pred Jahvu osmi dan svećeniku doneše. (24) Neka svećenik uzme janje za žrtvu naknadnicu i log ulja i neka ih kao žrtvu zamašnicu pred Jahvom prinese. (25) Potom, neka on janje za žrtvu naknadnicu zakolje i krvi od žrtve naknadnice neka uzme i neka je stavi na resicu desnoga uha onome koji se treba očistiti, na palac njegove desne šake i na palac njegove desne noge. (26) Neka svećenik još izlije ulja na dlan svoje lijeve ruke (27) pa neka svojim prstom desne ruke sedam puta pred Jahvom uljem što mu je u lijevom dlanu prsne. (28) Neka svećenik onda stavi ulja što mu je na dlanu na resicu desnoga uha onome koji se treba očistiti, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge, na mjestu gdje je stavio krv žrtve naknadnice. (29) I još ostatak ulja što mu je na dlanu neka svećenik stavi na glavu onome koji se treba očistiti, da za nj pred Jahvom okajanje učini. (30) Neka onda prinese jednu od grlica ili jednog od golubića – koliko može, (31) što je mogao nabaviti – jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu, zajedno sa žitnom žrtvom. Neka tako svećenik pred Jahvom učini okajanje za onoga koji se treba očistiti. (32) To su pravila za zaraženoga koji nije dovoljno imućan za svoje čišćenje."

¹³ Lat. *Origanum maru*.

¹⁴ Oko 3,9 kg.

¹⁵ Oko 0,3 l.

Propisi o čišćenju kuće od plijesni

(33) Jahve još reče Mojsiju i Aronu: (34) "Kad uđete u zemlju kanaansku, koju vam ja u posjed dajem, pa ja stavim znak zaraze na neku kuću u zemlji posjeda vašeg, (35) neka onaj čija je kuća dođe i svećeniku kaže: 'U kući mi se pokazalo nešto kao znak zaraze.' (36) Neka svećenik onda zapovjedi da isprazne kuću prije nego što on uđe da pregleda znak, da ne bi sve što je u kući bilo nečistim proglašeno, a poslije neka svećenik uđe i pregleda kuću. (37) Neka on pregleda znak na zidovima kuće, pa ako na njemu bude zelenkastih ili crvenkastih udubljenja te se pokaže da je to dublje od površine zida, (38) neka svećenik onda na kućna vrata iz kuće izdiže i neka sedam dana kuću zatvorenom drži. (39) Sedmoga dana neka se svećenik vrati i pregleda kuću. Ako se znak uistinu bude proširio po zidovima kuće, (40) neka im onda svećenik naredi da izvade kamenje na kojem je znak i bace ga na nečisto mjesto izvan grada. (41) Neka on naredi da se sva kuća iznutra sastruže i da se žbuka koju su sastrugali baci na nečisto mjesto izvan grada. (42) Neka oni onda uzmu drugo kamenje i zamijene ono kamenje, a on neka uzme drugu žbuku i ožbuku kuću."

(43) "Ako se opet u kući znak pojavi, nakon što je kamenje izvadio i kuću sastrugao i nakon što je ona ponovo ožbukana, (44) neka onda svećenik uđe i pregleda ga. Ako on vidi da se znak uistinu proširio po kući, to je ružan znak; ta je kuća nečista. (45) Neka on zato poruši kuću, njeno kamenje i njenu drvenu građu i svu žbuku, i neka to izvan grada na nečisto mjesto odnese. (46) I ko god uđe u kuću dok je ona zatvorena do večeri će nečist biti. (47) Isto tako, ko god legne u toj kući neka odjeću svoju opere, i ko god bude jeo u toj kući neka odjeću svoju opere.

(48) Ali ako svećenik uđe da vidi, a znak se uistinu ne bude proširio po kući nakon što je kuća ponovo ožbukana, neka svećenik onda kuću čistom proglaši jer je znaka nestalo. (49) A da bi očistio kuću, neka uzme dvije ptice i kedrovine i grimizne pređe i vranilove trave (50) i neka jednu pticu u zemljanoj posudi nad svježom vodom zakolje. (51) Potom neka uzme kedrovinu i vranilovu travu i grimiznu pređu i živu pticu i neka ih umoci u krv zaklane ptice i u svježu vodu i neka kuću sedam puta poškropi. (52) Neka on tako očisti kuću pticijom krvlju, svježom vodom, živom pticom, ke-

drovinom, vranilovom travom i grimiznom pređom. (53) Neka on onda izvan grada živu pticu na otvoreno polje pusti. Tako će on za kuću okajanje učiniti, pa će ona čista biti."

(54) To su propisi o svakom znaku zaraze – i za šugu, (55) i za zaražene haljine ili kuću, (56) i za oteklinu i za osip i za svijetu pjegu – (57) da se zna kad je nešto nečisto, a kad je čisto. To su propisi o kožnoj zarazi i plijesni.

Muškarčeva spolna nečistoća

15 Jahve još reče Mojsiju i Aronu: (2) "Govorite sinovima Israilovim i kažite im: Kad čovjek bude imao izljev iz svoga tijela¹⁶, njegov je izljev nečist. (3) Nečistoća mu je u izljevu: bilo da mu tijelo pusti tečnost da isteče ili je ne pusti, on je nečist. (4) Svaka postelja na koju legne onaj koji ima izljev nečista će biti, i sve na što on sjedne nečisto će biti. (5) I ko god dotakne postelju njegovu neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude; (6) i ko god sjedne na ono na čemu je sjedio čovjek koji ima izljev neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (7) I ko god dotakne onoga koji ima izljev neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (8) Ili ako čovjek koji ima izljev pljune na onoga koji je čist, neka i on odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (9) Svako sedlo na kojem bude jahao čovjek koji ima izljev nečisto će biti. (10) I ko god dotakne nešto od onoga što je pod njim bilo neka do večeri nečist bude, i ko god to ponese neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (11) Isto tako, koga god dotakne onaj koji ima izljev, a da ruke svoje vodom oprao nije, neka taj haljine svoje opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (12) Zemljana posuda koju dotakne onaj što ima izljev neka se razbije, a svaka drvena posuda neka se vodom opere."

(13) "A kad se čovjek koji ima izljev od izljeva svoga očisti, neka onda on sebi, za čišćenje svoje, sedam dana odbroji; onda neka odjeću svoju opere i u život se vodi okupa, pa će čist postati. (14) Neka on potom sebi osmoga dana dvije grlice ili dva golubića uzme i pred Jahvu na ulaz u čador sastanka dođe i neka ih svećeniku dade, (15) a svećenik

¹⁶ Tj. kad muškarac bude imao izljev iz spolnog organa; o tome se govori do 18. stavka ovog poglavlja; od 19. stavka pa do samoga kraja riječ je ženinoj spolnoj nečistoći.

neka ih prinese: jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Neka tako svećenik za nj, zbog izljeva njegova, pred Jahvom okajanje učini.”

(16) “A kad čovjek sjeme izbací, neka on cijelo tijelo svoje vodom opere i neka do večeri nečist bude.

(17) I svaka haljinika ili koža na kojoj bude izbačenog sjemena neka se u vodi opere i neka do večeri nečista bude. (18) Kad čovjek legne sa ženom pa sjeme izbací, neka se oboje vodom okupaju i neka do večeri nečisti budu.”

Ženina spolna nečistoća

(19) “Kad žena ima izljev, a izljev joj iz tijela bude krv, nečistoća njenog mjesecnog pranja sedam će dana trajati, a svako ko je dotakne do večeri će nečist biti. (20) I sve na što ona legne dok joj traje mjesecno pranje nečisto će biti, i sve na što ona sjedne nečisto će biti. (21) Ko god postelju njenu dotakne neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (22) Ko god dodatakne bilo šta na što ona sjedne neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (23) Bilo to na postelji ili na onome na čemu ona sjedi, kad on to dotakne, do večeri će nečist biti. (24) Ako čovjek legne s njom pa na njemu bude nečistoće od njenog mjesecnog pranja, on će sedam dana nečist biti, i svaka postelja na koju on legne nečista će biti. (25) Ako žena imadne izljev krvi dulje vremena, ali ne u vrijeme svoga mjesecnog pranja, ili ako imadne izljev koji traje dulje od njenog mjesecnog pranja, ona će sve dok joj traje nečisti izljev biti kao što je u danima svoga mjesecnog pranja; nečista je. (26) Svaka postelja na koju ona legne sve dok joj izljev traje bit će joj kao postelja u vrijeme njezina mjesecnog pranja, i sve na što ona sjedne nečisto će biti, kao kad je nečista u vrijeme svoga mjesecnog pranja. (27) Isto tako, ko ih god dodatakne nečist će biti, pa neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist bude. (28) Kad se ona od svoga izljeva očisti, neka sebi sedam dana odbroji, a poslije toga ona će čista biti. (29) A onda neka sebi osmoga dana dvije grlice ili dva golubića uzme i neka ih svećeniku na ulaz u čador sastanka donese. (30) Neka svećenik prinese jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Neka tako svećenik za nju, zbog njezina nečistog izljeva, pred Jahvom okajanje učini.”

(31) “Tako vi sinove Israileve odvojene od nečistoća njihovih držite, da ne bi u nečistoći svojoj

umrli, oskvrnujući obitavalište moje koje je među njima.”

(32) To su propisi za onoga koji izljev ima i za čovjeka koji sjeme izbací pa zbog njega nečist postane, (33) i za ženu koja mjesecno pranje ima, za onoga koji izljev ima, bilo muško bilo žensko, ili za čovjeka koji s nečistom ženom legne.

Propisi o Danu okajanja

16 Jahve je govorio Mojsiju poslije smrti dvojice sinova Aronovih, kad se oni prisustvu Jahvinu primaknuše i umriješe. (2) I reče Jahve Mojsiju: “Kaži bratu svome Aronu da ne ulazi u svako doba u svetinju iza zastora, pred kapak pomirbeni¹⁷, koji je na kovčegu, da ne bi umro; jer ja ću se u oblaku nad kapkom pomirbenim pokazati. (3) S ovim neka Aron u svetinju uđe: s juncem za žrtvu okajnicu i ovnom za žrtvu paljenicu. (4) Neka on svetu lanenu košulju obuče, a donja odjeća od četena neka mu uz tijelo bude, i neka se lanenin pegasom opaše i neka lanen turban na glavu metne; to je sveta odjeća – neka se zato vodom okupa pa je obuče. (5) Od zajednice sinova Israilevih neka on dva jarca za žrtvu okajnicu i jednog ovna za žrtvu paljenicu uzme. (6) Neka onda Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh, da za se i za čeljad svoju okajanje učini. (7) Neka uzme dva jarca i pred Jahvu ih na ulaz u čador sastanka izvede. (8) Neka Aron baci žrijeb za ta dva jarca, jedan žrijeb za Jahvu, a drugi za žrtvenog jarca. (9) Neka onda Aron dovede jarca na kojeg je pao žrijeb za Jahvu i neka ga kao žrtvu okajnicu prinese. (10) A jarac na kojeg je pao žrijeb za žrtvenog jarca neka se živ pred Jahvu dovede da se nad njim okajanje učini, da se on kao žrtveni jarac u pustinju pošalje.”

(11) “Neka onda Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh, da za se i za čeljad svoju okajanje učini, i neka junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh on zakolje. (12) Neka uzme sa žrtvenika pred Jahvom žeravnici punu žara i dvije pregršti sitno samljevena miomirisnog tamjana i neka to iza zastora odnese. (13) Neka stavi tamjan na vatru pred Jahvom, da dim od tamjana prekrije pomirbeni kapak što je na Svjedočanstvu¹⁸, da ne bi

¹⁷ U hebrejskome riječ *kapporet* označava posebno mjesto potmirenja s Bogom nakon što se Božja ljutnja smirila i nakon što je narodu oprostio počinjene grijehе.

¹⁸ Tj. u kovčegu u kojem su kamene ploče s ispisanim Deset zapovijedi.

umro. (14) I neka on krvi junčeve uzme pa neka svojim prstom pomirbeni kapak s istočne strane poškropi; i ispred pomirbenog kapka neka on svojim prstom sedam puta krvlju prsne.”

(15) “Neka potom zakolje jarca za žrtvu okajnicu što je za narod pa neka krv njegovu iza zastora odnese i neka s njegovom krvlju učini ono što je učinio s krvlju junčevom, i neka njome po pomirbenom kapku i ispred pomirbenog kapka prsne. (16) Neka on za svetište okajanje učini, zbog nečistoća sinova Israilovih i zbog prijestupa njihovih, kakvi god griesi njihovi bili; neka on tako učini i za čador sastanka, koji je među njima, usred nečistoće njihove. (17) Kad on uđe da u svetištu okajanje učini, neka u čadoru sastanka nikoga ne bude dok on ne izide – da on za se i za celjad svoju i za svu zajednicu Israilovu okajanje učini. (18) Potom neka do žrtvenika što je pred Jahvom izide i za nj okajanje učini, i neka uzme krvi junčeve i krvi jarčeve pa neka je sa svih strana na rogove žrtvenika stavi. (19) Svojim prstom neka ga on sedam puta krvlju poškropi i očisti ga, i od nečistoća sinova Israilovih neka ga posveti.”

(20) “Kad on učini okajanje za svetište, čador sastanka i žrtvenik, neka živoga jarca privede. (21) Potom neka Aron obje ruke svoje životom jarcu na glavu spusti i neka nad njim ispovjedi sva zlodjela sinova Israilovih i sve prijestupe njihove i sve grijehu njihove; i neka ih on jarcu na glavu spusti pa neka jarca pošalje u pustinju s čovjekom ranije određenim. (22) Neka jarac na sebi sva zlodjela njihova u pustu zemlju ponese; i neka taj pusti jarca u pustinji.”

(23) “Neka potom Aron u čador sastanka uđe i skine sa sebe lanenu odjeću što ju je obukao prije negoli je u svetište ušao i neka je tamo ostavi. (24) Neka se on na svetome mjestu vodom okupa i odjeću svoju obuče pa neka izide i prinese žrtvu paljenicu za se i žrtvu paljenicu za narod i neka za se i za narod okajanje učini. (25) Neka potom loj žrtve okajnice na žrtveniku na vatri spali.

(26) Onaj koji je pustio jarca kao žrtvenog jarca neka odjeću svoju opere i vodom se okupa; a nakon toga neka u tabor dođe. (27) A junac žrtve okajnice i jarac žrtve okajnice čija je krv donesena da se u svetištu okajanje učini neka se izvan tabora odnesu, a kože njihove, meso njihovo i otpaci njihovi neka se na vatri spale. (28) Onaj ko ih bude spaljivao neka odjeću svoju opere i vodom se okupa; a nakon toga neka u tabor dođe.

(29) Neka vam ovo trajni zakon bude: sedmoga mjeseca, deseti dan toga mjeseca, održite se¹⁹ i ništa ne radite, ni domorodac ni tuđinac koji među vama boravi; (30) jer toga će se dana za vas okajanje učiniti da vas očisti; vi ćete pred Jahvom biti čisti od svih svojih grijeha. (31) Neka vam to bude subota potpunog odmora, da duše svoje skrušenim učinite; to je trajni zakon. (32) I neka svećenik koji je pomazan i zaređen da služi kao svećenik umjesto oca svoga okajanje učini. Neka on lanenu odjeću obuče, svetu odjeću, (33) i neka za svetište okajanje učini, i neka on za čador sastanka i za žrtvenik okajanje učini. Neka on još za svećenike i za sav narod u zajednici okajanje učini. (34) I neka vam to trajni zakon bude da jednom u godini za sinove Israilove okajanje za sve grijehu njihove činite.”

I baš onako kako Mojsiju Jahve bijaše zapovjedio, tako on učini.

Krv za okajanje

17 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Govori Aronu i sinovima njegovim i svim sinovima Israilevim pa im kaži: ‘Ovo je Jahve zapovjedio govoreći: (3) Ko god iz kuće Israilove zakolje vola, janje ili kozu u taboru, ili to učini izvan tabora, (4) a ne bude ih na ulaz u čador sastanka donio da ih pred obitavalištem Jahvinim kao žrtvu Jahvi prinese, taj će se smatrati krivim za proljevanje krvi; taj je prolio krv, i on mora iz naroda svoga odstranjen biti. (5) To je tako da bi sinovi Israilevi donosili svoje žrtve što su ih vani u polju prinosili, da bi ih oni Jahvi donosili, svećeniku na ulaz u čador sastanka, i da bi ih Jahvi kao žrtve sudioništva prinosili. (6) Neka svećenik krvlju poškropi žrtvenik Jahvin na ulazu u čador sastanka i neka loj kao miris ugodan Jahvi spali. (7) Neka oni više ne prinose svoje žrtve jarcima zlodusima, s kojima se nevjeri odaju. Neka im ovo bude trajni zakon kroz naraštaje njihove.’”

(8) “Onda im kaži: ‘Svaki čovjek iz kuće Israilove, ili od tuđinaca koji među njima borave, koji prinese žrtvu paljenicu ili drugu žrtvu, (9) a ne donese je na ulaz u čador sastanka da je Jahvi prinese, i taj neka iz naroda svoga odstranjen bude. (10) I svaki čovjek iz kuće Israilove, ili od tuđinaca koji među njima borave, koji imalo krvi pojede – ja ću

¹⁹ Ili: postite.

se okrenuti protiv onog čovjeka koji krv jede i iz naroda ga njegova odstraniti. (11) Jer život je živoga u krvi njegovoj, a ja sam vam je dao da na žrtveniku za duše svoje okajanje činite; jer krv je ta koja zbog života okajanje čini.’ (12) Zato sam ja rekao sinovima Israилovim: ‘Niko među vama ne smije jesti krv, ni tuđinac koji među vama boravi krv ne smije jesti.’ (13) I kad koji od sinova Israилovih, ili od tuđinaca koji među njima borave, uhvati u lovnu zvijer ili pticu koja se može jesti, neka krv njenu prolije i neka je zemljom zatrpa, (14) jer je život živoga s krvi njegovom. Zato sam ja rekao sinovima Isra’ilovim: ‘Vi ne smijete jesti krv iz živoga, jer je život svakog živog krv njegova; ko je god bude jeo odstranjen će biti.’ (15) Kad neko pojede uginulo ili rastrgnuto, bio on domorodac ili tuđinac, neka odjeću svoju opere i vodom se okupa, i neka do večeri nečist ostane; onda će on čist postati. (16) Ali ako je ne opere i ne okupa se, onda će on posljedice snositi.”

Propisi o moralu

18 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Govori sinovima Isra’ilovim i reci im: ‘Ja sam Jahve, Bog vaš. (3) Ne činite ono što se čini u zemlji egipatskoj, gdje ste živjeli, niti činite ono što se čini u zemlji kanaanskoj, kamo vas ja vodim; vi ne slijedite običaje njihove. (4) Izvršavajte naloge moje i držite se propisa mojih, živite po njima; ja sam Jahve, Bog vaš. (5) Držite se propisa mojih i nalogu mojih, po kojima će čovjek pronaći život ako ih vrši; ja sam Jahve.”

(6) “Neka nikо ne prilazi krvnoj rodbini svojoj da golotinju otkrije; ja sam Jahve. (7) Ne otkrivaj golotinju oca svoga, to jest golotinju majke svoje²⁰; ona ti je majka, ne otkrivaj golotinju njezinu. (8) Ne otkrivaj golotinju žene oca svoga; to je golotinja oca tvoga. (9) Golotinju sestre svoje – kćeri oca tvoga ili kćeri majke twoje – bila rođena u kući ili izvan nje, golotinju njihovу ti ne otkrivaj. (10) Golotinju kćeri sina svoga ili kćeri kćeri svoje, golotinju njihovу ti ne otkrivaj, jer su one golotinja twoja. (11) Golotinju kćeri žene oca svoga koja se oču tvome rodila – ona ti je sestra – golotinju njezinu ti ne otkrivaj. (12) Ne otkrivaj golotinju sestre oca svoga; ona je oču tvome rodbina krvna. (13) Ne ot-

krivaj golotinju sestre majke svoje, jer je ona majci tvojoj rodbina krvna. (14) Ne otkrivaj golotinju brata oca svoga; ženi njegovoj ti ne prilazi, ona ti je strina. (15) Ne otkrivaj golotinju snahe svoje; ona je žena sina tvoga, ne otkrivaj golotinju njezinu. (16) Ne otkrivaj golotinju žene brata svoga; to je golotinja brata tvoga. (17) Ne otkrivaj golotinju i žene i kćeri njezine i ne uzimaj kćer sina njezinog niti kćer kćeri njezine da joj golotinju otkriješ; oni su rodbina krvna. To je besramnost. (18) Ne uzimaj za ženu sestruru žene svoje da joj suparnica bude, dok ti je žena živa, da golotinju njezinu otkriješ.” (19) “Ne prilazi ženi za njena mjesecnog pranja da joj golotinju otkriješ. (20) Ne liježi sa ženom bližnjega svoga, pa da se njome onečistiš. (21) Ne daj nijedno dijete svoje da Moleku²¹ žrtvovanu bude i ne skrnavi ime Boga svoga; ja sam Jahve. (22) Ne liježi sa muškom kako se sa ženskom liježe; to je odvratno. (23) I ne liježi ni sa kakvom životinjom, pa da se njome onečistiš; i neka nijedna žena ne staje pred životinju da se s njome pari; to je opačina. (24) Nemojte se onečišćavati ničim od ovoga, jer su se svim tim onečistili narodi koje ja pred vama izgonim. (25) A i zemlja se onečistila, zato sam joj ja nevolju donio, pa je zemlja stanovnike svoje ispljunula. (26) A vi, vi se morate zakona mojih i naloga mojih držati i ne smijete nijednu od ovih gnusoba činiti, ni domoroci ni tuđinci koji među vama borave – (27) jer sve ove gnusobe učinili su ljudi koji su prije vas u ovoj zemlji bili, pa je zemlja nečista postala – (28) da vas zemlja ne bi ispljunača ako je onečistite, kao što je ispljunula narod koji je prije vas bio. (29) Jer svi koji ijednu od ovih gnusoba učine, takvi će iz naroda svoga odstranjene biti. (30) Zato se vi zapovijedi moje držite da ne slijedite nijedan od odvratnih običaja koji su se prije vas vršili, da se njima ne biste onečistili; ja sam Jahve, Bog vaš.”

O pravdi i posvećenju

19 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Govori svojim jednicama sinova Isra’ilovih pa im kaži: Budite sveti jer sam ja, Jahve, Bog vaš, svet. (3) Svako od vas neka poštuje mater svoju i oca svoga, i čuvajte subote moje; ja sam Jahve, Bog vaš. (4) Ne okrećite se kumirima i ne pravite sebi livenih bogova; ja sam Jahve, Bog vaš.”

²⁰ Tj. ne sramoti oca svoga prilazeći kao muškarac svojoj majci. (Usp. slične primjere i u ostatku ovog poglavlja.)

²¹ Božanstvo Amonaca kojem su žrtvovali djecu da bi primirili njegovu srdžbu.

(5) "Kad prinosite Jahvi žrtvu sudioništva, prinesite je tako da vam se primi.²² (6) Neka se ona jede isti dan kad je prinesete, i sutradan, a što pretekne za prekosutra neka se na vatri spali. (7) A ako se imalo od nje bude jelo trećega dana, to je prijestup; primljena neće biti. (8) Svako ko je bude jeo neka odgovara za poslijedice jer on je svetinju Jahvinu oskvrnuo; i taj čovjek neka iz naroda svoga odstranjen bude."

(9) "Kad sabirete ljetinu sa zemlje svoje, ne sabirite je do samih krajeva njive svoje i ne sakupljajte pabirke ljetine svoje. (10) Ne pabirčite vinograda svoga i ne kupite opali plod vinograda svoga; ostavite ga siromahu i tuđincu. Ja sam Jahve, Bog vaš."

(11) "Nemojte krasti ni varati ni jedni drugima lagati. (12) Ne zaklinjite se krivo imenom mojim, pa da oskvrnete ime Boga svoga; ja sam Jahve."

(13) "Ne tlači bližnjega svoga i ne pljačkaj ga. Plaća najamnika neka ne ostaje kod tebe svu noć do jutra."

(14) "Ne proklinji gluha čovjeka, a pred slijepa prepreku ne stavljaj, već štuj Boga svoga; ja sam Jahve."

(15) "Ne čini nepravdu u presudi; ne budi pristran prema siromahu, a ne čini po volji velikome, već pošteno sudi bližnjemu svome."

(16) "Ne idi okolo kao klevetnik među narodom svojim, i ne čini da se prolije krv bližnjega svoga; ja sam Jahve."

(17) "Ne mrzi brata svoga u srcu svome; ti zbilja možeš koriti bližnjega svoga, ali ne tovari zbog njega grijeha na se. (18) Ne osvećuj se i ne srdi se na sinove naroda svoga, već voli bližnjega svoga kao i samog sebe; ja sam Jahve."

(19) "Zakona se mojih drži."

"Ne daj da se dvije vrste stoke tvoje jedna s drugom pare; ne zasijavaj njivu svoju dvjema vrstama sjemena i ne nosi na sebi odjeću od dvije vrste tkanine."

(20) "Ako čovjek legne sa ženom koja je robinja obećana drugome, ali koja nikako nije otkupljena niti joj je sloboda data, neka se kazna izvrši, ali neka oni ne budu pogubljeni, jer ona nije slobodna bila. (21) Neka on Jahvi na ulaz u čador sastanka donese svoju žrtvu naknadnicu, ovna za žrtvu naknadnicu. (22) Neka svećenik, ovnom žrtve naknadnice, za nj pred Jahvom okajanje učini za grijeh njegov što ga je počinio, pa će njemu grijeh što ga je učinio oprošten biti."

²² Ili da vi budete primljeni.

(23) "Kad uđete u zemlju pa posadite sve vrste drveća čiji se plodovi jedu, onda vi plodove njihove zabranjenim²³ smatrajte. Tri godine neka vam oni zabranjeni budu; neka se ne jedu. (24) A četvrte godine svi plodovi njihovi neka sveti budu, žrtva hvale Jahvi. (25) Pete godine vi smijete plodove njihove jesti, da bi vam se rod njihov uvećao; ja sam Jahve, Bog vaš."

(26) "Ništa s krvlju ne jedite."

"Ne bavite se proricanjem niti vračanjem."

(27) "Ne šišajte kosu na glavi sa strana i ne podrezujte krajeve brade svoje. (28) Ne zasijecajte tijelo svoje za umrloga i ne urezujte znakove po sebi: ja sam Jahve."

(29) "Ne obeščašćuj kćer svoju praveći od nje bludnicu²⁴ da ne bi zemlja u razvrat zapala i da se zemlja ne bi besramnošću ispunila."

(30) "Čuvajte subote moje i svetište moje poštujte; ja sam Jahve."

(31) "Ne okrećite se zazivačima duhova i posrednicima; ne tražite ih, pa da vas oni onečiste. Ja sam Jahve, Bog vaš."

(32) "Pred sijedom glavom ustanite i starca poštujte, i Boga svoga štujte; ja sam Jahve."

(33) "Kad tuđinac živi s vama u zemlji vašoj, ne činite mu nažao. (34) Tuđinac koji s vama živi neka među vama kao domorodac bude, i vi ga volite kao same sebe, jer vi ste bili tuđinci u zemlji egipatskoj; ja sam Jahve, Bog vaš."

(35) "Ne činite krivo u presudama, u mjeri za dužinu, težinu ili zapreminu. (36) Neka su vam vase tačne, utezi pravi, efa prava, hin prav; ja sam Jahve, Bog vaš, koji vas je iz zemlje egipatske izveo. (37) Zato se vi zakona mojih i svih naredbi mojih držite i vršite ih; ja sam Jahve."

O žrtvovanju ljudi i nemoralnim činima

20 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) "Ti još sinovima Israилovim kaži: Bilo koji čovjek od sinova Israилovih ili od tuđinaca što u Israилu žive koji dadne Moleku i jedno od djece svoje zbilja će smaknut biti; narod zemlje neka ga kamenuje. (3) I ja će se okrenuti protiv tog čovjeka i odstraniti ga iz naroda njegova, jer je on dijete svoje Moleku dao i tako svetište moje opoganio i sveto ime moje

²³ Doslovno: *neobrezanim*.

²⁴ Misli se na bludnice koje su u pagansko doba bile u hramovima.

oskrnuo. (4) A ako se narod zemlje ne obazre na tog čovjeka, kad on dadne Moleku jedno od djece svoje, i ne smakne ga, (5) tad će se ja protiv tog čovjeka i protiv porodice njegove okrenuti i ja će iz naroda njihova odstraniti i njega i sve one koji se poslije njega odaju nevjeri, prepuštajući se nevjeri s Molekom.”

(6) “A ko se okrene posrednicima i zazivačima duhova, da se s njima nevjeri oda, ja će se i protiv takvoga okrenuti i odstraniti ga iz naroda njegova.

(7) Zato se vi posvećujte i sveti budite; jer ja sam Jahve, Bog vaš. (8) Propisa se mojih držite i po njima radite; ja sam Jahve, koji vas posvećuje.”

(9) “Ako ko prokune oca svoga ili mater svoju, neka se doista smakne; on je prokleo oca svoga ili mater svoju, njegova je krivnja na njemu.”

(10) “Ako čovjek učini preljubu sa ženom drugog čovjeka, ako učini preljubu sa ženom sunarodnika svoga, neka preljubnik i preljubnica doista smaknuti budu. (11) Ako čovjek legne sa ženom oca svoga, on je otkrio golotinju oca svoga; neka doista oboje smaknuti budu, njihova je krivnja na njima. (12) Ako čovjek legne sa snahom svojom, neka doista oboje smaknuti budu; oni su počinili rodoskrnuće, njihova je krivnja na njima. (13)

Ako muškarac legne s muškarcem onako kako se sa ženom liježe, obojica su počinili odvratno djelo; neka oni doista smaknuti budu, njihova je krivnja na njima. (14) Ako se čovjek oženi i ženom i majkom njezinom, to je besramnost; neka i on i one u vatri spaljeni budu, da ne bi među vama besramnosti bilo. (15) Ako čovjek legne sa životinjom, neka on doista smaknut bude; a i životinju ubijte. (16) Ako žena priđe kakvoj životinji da se s njome pari, vi i ženu i životinju ubijte; neka one doista smaknute budu, njihova je krivnja na njima.”

(17) “Ako čovjek za ženu uzme sestru svoju, kćer oca svoga ili kćer majke svoje, pa on vidi golotinju njezinu i ona vidi golotinju njegovu, to je sramota; i neka oni pred očima naroda svoga odstranjeni budu. On je otkrio golotinju sestre svoje; on snosi posljedice. (18) Ako čovjek legne sa ženom za njezinu mjesecnog pranja pa otkrije golotinju njezину, on je razgolitolit izljev njen i ona je otkrila izljev svoje krvi; zato neka oboje iz naroda svoga odstranjeni budu. (19) Ne otkrivaj golotinju sestre majke svoje niti sestre oca svoga, jer je to razgolićivanje rodbine svoje krvne; oni će grijeh svoj ponijeti. (20) Ako čovjek legne sa ženom amidže svoga, on

je otkrio golotinju amidže svoga; oni će grijeh svoj ponijeti; bez djece će oni umrijeti. (21) Ako se čovjek oženi ženom brata svoga, to je odvratno; on je otkrio golotinju brata svoga; bez djece će oni biti.”

(22) “Zato se vi držite svih zakona mojih i naredbi mojih i po njima radite da vas zemlja u koju vas ja vodim da u njoj živite ne bi ispljunula. (23) K tome, vi ne smijete slijediti običaje naroda koje će ja pred vama istjerati, jer su oni sve to činili, pa su mi zato mrski postali. (24) Zato sam ja vama rekao: Vi ćete zemlju njihovu zaposjeti, i ja će vam je sam u posjed dati – zemlju kojom teku med i mljeko. Ja sam Jahve, Bog vaš, koji vas je odvojio od tih naroda. (25) Zato vi razlikujte čistu životinju od nečiste, i nečistu pticu od čiste; i nemojte se poganiti zbog životinje ili ptice ili bilo čega što po zemlji puže, što sam vam ja kao nečisto izdvojio. (26) Zato vi meni trebate sveti biti, jer sam ja, Jahve, svet; i ja sam vas od tih naroda odvojio da moji budete.”

(27) “Muškarac ili žena koji su posrednici ili zazivači duhova među vama neka doista smaknuti budu; neka se oni kamenuju, njihova je krivnja na njima.”

Propisi o svećenstvu

21 Potom Jahve reče Mojsiju: “Govori svećenicima, sinovima Aronovim, pa im kaži: Neka nikao ne kalja sebe umrlom osobom u narodu svome²⁵, (2) osim rodbine svoje koja mu je najbliža: majke svoje i oca svoga i sina svoga i kćeri svoje i brata svoga; (3) a i sestrom svojom djevicom, koja mu je blizu jer muža nije imala, i njome se može okaljati. (4) Neka se on ne okalja kao muž među narodom svojim i tako sebe oskrnavi.

(5) Neka glave svoje ne prostrižuju²⁶ i neka ne briju krajeve brada svojih i neka tijelo svoje ne zasijecaju. (6) Neka oni Bogu svome sveti budu i neka ime Boga svoga ne skrnave, jer žrtve Jahvi vatreno oni prinose, hranu Boga svoga; neka zato oni sveti budu. (7) Neka oni ne uzimaju za ženu onu koja je okaljana bludom i neka ne uzimaju za ženu onu koja je razvedena od muža svoga, jer svećenik mora biti svet Bogu svome. (8) Zato ga ti svetim drži jer on prinosi hranu Boga tvoga; neka ti je on svet jer sam ja, Jahve, koji vas posvećuje, svet. (9)

²⁵ Tj. neka je ne dotiče.

²⁶ U znak žalosti za mrtvim.

A i kći bilo kojeg svećenika, ako sebe bludom oka-lja²⁷, oca je svoga okaljala, i neka se ona zato na vatri spali.

(10) Svećenik koji je najveći među braćom svo-jom²⁸, po čijoj je glavi poliveno ulje pomazanja i koji je posvećen da nosi svećeničku odjeću neka ne ide razdriješene kose i neka odjeću svoju ne dere u žalost²⁹; (11) neka on ne prilazi umrloj osobi i neka sebe ne kalja ni zbog oca svoga ili majke svoje; (12) neka on ne izlazi iz svetišta³⁰ i neka ne skrnavi svetište Boga svoga, jer je posvećenje od ulja pomazanja Boga njegovog na njemu; ja sam Jahve. (13) Neka on uzme ženu dok je djevica. (14) Udovicu ili razvedenu ženu ili onu koja je okaljana bludom – njih on neka ne uzima, neka se radije ženi djevicom iz naroda svoga, (15) da ne bi oskvr-nuo potomstvo svoje među narodom svojim; ta ja sam Jahve, koji ga posvećuje.”

(16) Onda Jahve progovori Mojsiju i reče: (17) “Kaži Aronu: Nijedan od potomaka tvojih kroz naraštaje njihove koji bude imao kakvu mahanu neka se ne primiče da prinese hranu Boga svoga.

(18) Jer нико ко ima kakvu mahanu ne smije prila-ziti: slijep čovjek ili čovjek hrom ili onaj koji je izobličen ili je unakažena uda, (19) ili čovjek kojem je slomljena noga ili ruka, (20) ili onaj koji je grbav ili zakržlao ili onaj s mahanom na oku ili onaj s oso-pom ili krastama ili onaj utučenih mošnji. (21) Nije-dan među potomcima svećenika Arona koji imadne kakvu mahanu neka ne prilazi da prinese žrtve Jahvi vatrene; kad ima mahanu, neka ne prilazi da hranu Boga svoga prinese. (22) On smije jesti hranu Boga svoga, i od nadasve svete i od svete, (23) samo neka ne dolazi k zastoru i neka ne prilazi žrtveniku, jer on ima mahanu, i neka svetinja mojih ne skrnavi; jer ja sam Jahve, koji ih posvećuje.”

(24) Tako Mojsije kaza ovo Aronu i sinovima njegovim i svim sinovima Israilevima.

Ko može jesti žrtve

22 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Kaži Aronu i sinovima njegovim da paze na svete darove sinova Israilevih koje oni meni posvećuju, da ne bi oskvrnuli sveto ime moje; ja sam Jahve. (3)

Kaži im: Ako se iko među potomcima vašim kroz naraštaje vaše, dok je nečist, primakne svetim da-rovima koje sinovi Israilevi Jahvi posvećuju – ta osoba neka od mene odsječena bude; ja sam Jahve.

(4) Nijedan od potomaka Aronovih koji imadne kožnu zarazu ili imadne izljev ne smije jesti svetih darova dok čist ne bude. I ako neko dotakne bilo šta što je onečistila strvina ili ako muškarac sjeme izbací, (5) ili ako ko dotakne ikakve stvorove što pužu, kojima se onečisti, ili bilo kojeg čovjeka ko-jim se onečisti, kakva god nečist njegova bila – (6) osoba koja takve dotakne neka do večeri nečista bude i neka ne jede svetih darova sve dok tijelo svoje vodom ne okupa. (7) A kad sunce zadje, on će čist postati, a poslije neka on jede svetih darova, jer to mu je hrana. (8) Neka on ne jede uginulo ili rastrgnuto, pa da zbog tog nečist postane; ja sam Jahve. (9) Zato neka oni drže naloge moje, da ne bi zbog njih grijeh ponijeli i tako umrli jer ih skrnave; ja sam Jahve, koji ih posvećuje.”

(10) “Ali nijedan svjetovnjak ne smije svetoga dara jesti; svećenikov gost ili unajmljenik ne smiju sve-toga dara jesti. (11) Ali ako svećenik svojim nov-cem u vlasništvo dobije roba, taj je smije jesti, i oni koji se u njegovoj kući rode smiju hrane njegove jesti. (12) Ako se svećenikova kći uda za svjetovnjaka, neka ona ne jede žrtve podizanice. (13) Ali ako svećenikova kći postane udovica ili se razvede, a ne imadne djeteta, pa se u kuću oca svoga vrati, kao za mladosti svoje, neka hranu oca svoga jede; ali neka nju nijedan svjetovnjak ne jede. (14) A ako ko nehotice sveti dar pojede, neka mu on onda doda petinu i neka sveti dar svećeniku dadne.”

(15) “Neka oni ne skrnave svete darove sinova Israilevih koje oni Jahvi prinose, (16) i tako ih na-tjeraju da ponesu kaznu zbog grijeha što jedu sve-te darove svoje; ta ja sam Jahve, koji ih posvećuje.”

Žrtve koje neće biti primljene

(17) Onda Jahve reče Mojsiju: (18) “Govori Aronu i sinovima njegovim i svim sinovima Israilevima pa im kaži: Bilo ko iz kuće Israileve ili od tuđinaca u Israelu ko žrtvu svoju prinese, bila to neka od zavjetnih ili neka od dragovoljnih žrtava koje oni prinose Jahvi kao žrtvu paljenicu – (19) da vam primljena bude – neka to bude mužjak bez ma-hane od goveda, ovaca ili koza. (20) Šta god ima mahanu, to ne prinosite, jer vam primljeno neće biti. (21) Kad neko prinosi Jahvi žrtvu sudioništva

²⁷ V. nap. uz 19:29.

²⁸ Tj. veliki svećenik.

²⁹ V. nap. uz 21:5.

³⁰ Tj. neka ne ide na sahranu.

od goveda ili od brava da ispuni poseban zavjet ili kao dragovoljnu žrtvu, ona – da bi primljena bila – mora potpuna biti; neka na njoj nikakve mahane ne bude. (22) One slijepi ili ozlijedene ili osakaćeće ili koje imaju ranu što curi ili osip ili kraste – Jahvi ne prinosite i ne pravite od njih na žrtveniku žrtve Jahvi vatrene. (23) A vola ili janje kojima je preveć narastao ili zakržlja ud, njega možete kao dragovoljnu žrtvu prinijeti, ali kao zavjetna oni neće primljeni biti. (24) Isto tako, ništa s modrim ili utučenim ili rastrganim ili odsječenim mošnjama nemojte Jahvi prinositi niti u svojoj zemlji žrtvovati; (25) i vi iz ruke tuđinka ne prihvaćajte ništa takvo za žrtvu kao hranu Boga svoga, jer je njihova oštećenost u njima: one imaju mahantu, neće vam primljene biti.”

(26) Potom Jahve reče Mojsiju: (27) “Kad tele, janje ili kozle na svijet dođe, neka ono sa svojom majkom sedam dana ostane, a od osmoga dana neka bude primljeno kao žrtva paljenica Jahvi. (28) Ali vola ili ovcu – njih i mlađo njihovo u jednom danu ne koljite.

(29) Kad prinosite Jahvi žrtvu zahvalnicu, vi je prinesite da primljeni budete. (30) Neka se ona isti dan pojede, ne ostavljajte ništa od nje za ujutro; ja sam Jahve.

(31) Zato se zapovijedi mojih držite i vršite ih; ja sam Jahve. (32) Nemojte sveto ime moje skrnaviti, već neka sam posvećen među sinovima Israilevim; ja sam Jahve, koji vas posvećuje, (33) koji vas je iz zemlje egipatske izveo da vam bude Bog. Ja sam Jahve.”

Svetkovine

23 Jahve opet progovori Mojsiju i reče: (2) “Govori sinovima Israilevim i kaži im: Jahvini propisani blagdani koje vi imate svetim saborom proglašiti – moja propisana vremena jesu ova:

Subota

(3) Šest dana posao se može obavljati, ali sedmoga dana subota je potpunog počinka, sveti sabor. Nemojte ništa raditi; to je subota Jahvi u svim prebivalištima vašim.”

Pesah i Blagdan beskvasnog hljeba

(4) “Ovo su Jahvini blagdani, sveti sabori što ih vi imate proglašiti u vrijeme koje je za njih određeno. (5) U prvome mjesecu, četrnaestoga dana toga

mjeseca u sumrak je Jahvin Pesah. (6) Potom, petnaestoga dana toga istog mjeseca Blagdan je beskvasnog hljeba Jahvi; sedam dana beskvasni hljeb jedite. (7) Prvoga dana neka vam bude sveti sabor; nemojte nikakva svakodnevna posla raditi. (8) Ali sedam dana žrtvu Jahvi vatrenu prinosite. Sedmega dana sveti je sabor; nikakva svakodnevna posla ne radite.”

Prvi prinosi

(9) Onda Jahve reče Mojsiju: (10) “Govori sinovima Israilevim i reci im: Kad uđete u zemlju koju će vam ja dati pa ljetinu njezinu požanjete, onda snop prvina od ljetine svoje svećeniku donesite. (11) Neka on snopom pred Jahvom zamaše za vas, da primljeni budete; u danu poslije subote neka svećenik njime zamašće. (12) I na dan kad budete snopom mahali, muško janje godinu dana staro, bez mahane, kao žrtvu paljenicu Jahvi prinesite. (13) Njegova žrtva žitna neka onda bude dvije desetine efe³¹ najboljeg brašna u ulju zamiješenog, žrtva Jahvi vatrema, ugodan miris, a njegova žrtva ljevanica – četvrtina hine³² vina. (14) Do tog istog dana, dok dar Boga svoga ne donesete, vi ne jedite ni hljeba ni pržena zrnavlja ni mlađa klasja. Neka to bude trajni zakon kroz naraštaje vaše u svim prebivalištima vašim.”

Blagdan žetve

(15) “Vi još brojte za se od dana poslije subote, od dana kad ste snop žrtve zamašnice donijeli – neka bude sedam punih sedmica. (16) Odbrojte pedeset dana do dana poslije sedme subote, onda novu žitnu žrtvu Jahvi prinesite. (17) Donesite iz prebivališta svojih dva hljeba napravljena od dvije desetine efe³³, za žrtvu zamašnicu; neka oni budu od najboljeg brašna pečenog s kvasom kao prvine Jahvi. (18) zajedno s hljebom prinesite sedam muških janjaca godinu dana starih, bez mahane, i jednog junca od krupne stoke i dva ovna; neka oni budu žrtva paljenica Jahvi, zajedno sa žrtvom žitnom i žrtvama ljevanicama, žrtva vatrema, miris ugodan Jahvi. (19) I još prinesite jednog jarca za žrtvu okajnicu i dva janjeta od godinu dana za žr-

³¹ Dvije desetine efe – oko 2,6 kg.

³² Oko 0,9 litara.

³³ Oko 0,6 kg.

tve sudioništva. (20) Neka svećenik onda zamaše njima, zajedno s hljebom od prvina, kao žrtvom zamašnicom s dva janjeta pred Jahvom; neka oni budu za svećenika, sveti Jahvi. (21) Toga istoga dana vi sazovite zbor; održite sveti sabor. Nikakva svakodnevna posla nemojte raditi. Neka to bude trajni zakon u svim prebivalištima vašim kroz naraštaje vaše.”

(22) “Kad kupite ljetinu sa zemlje svoje, ne žanjite njive svoje do samih krajeva i ne sakupljajte pabirke ljetine svoje; siromahu i strancu vi ih ostavite. Ja sam Jahve, Bog vaš.”

Blagdan podsjećanja

(23) Jahve opet reče Mojsiju: (24) “Govori sinovima Israilovim i reci: U sedmome mjesecu, prvi dan tog mjeseca, neka vam bude počinak, opomena glasom truba, sveti sabor. (25) Nemojte nikakva svakodnevna posla raditi, već žrtvu Jahvi vatrenu prinosite.”

Dan okajanja

(26) Jahve reče Mojsiju: (27) “Tačno desetoga dana tog sedmog mjeseca dan je okajanja; neka vam to bude sveti sabor: odričite se³⁴ i žrtvu Jahvi vatrenu prinosite. (28) Vi nemojte nikakva posla tog istog dana raditi jer je to dan okajanja, da se za vas okajanje pred Jahvom, Bogom vašim, učini. (29) Ako bude neko ko se tog istog dana odricati ne htjede, neka on od naroda svoga odsječen bude. (30) A ko bude radio bilo kakav posao tog istog dana – takvoga će ja istrijebiti iz naroda njegova. (31) Nikakva posla nikako ne radite! Neka to bude trajni zakon kroz naraštaje vaše u svim prebivalištima vašim. (32) Neka vam to bude subota potpunog odmora, odričite se; devetoga dana tog mjeseca, navečer, od večeri do večeri vi suboto svoju svetkujte.”

Blagdan koliba

(33) Jahve opet progovori Mojsiju i reče: (34) “Govori sinovima Israilovim i reci: Petnaestog dana tog sedmog mjeseca Jahvin je Blagdan koliba – sedam dana. (35) Prvoga dana sveti je sabor; nikakva svakodnevna posla nemojte raditi. (36) Sedam dana žrtvu Jahvi vatrenu prinosite. Osmoga dana

neka vam sveti sabor bude, žrtvu Jahvi vatrenu prinesite; to je zbor. Nikakva svakodnevna posla ne radite.”

(37) “Ovo su Jahvini blagdani koje vi imate svestim saborima proglašiti: da prinosite Jahvi žrtve vatrene – žrtve paljenice i žrtve žitne, druge žrtve i žrtve ljevanice koje se traže za svaki dan – (38) pored subota Jahvinih i pored darova vaših i pored svih vaših zavjetnih i dragovoljnih žrtava koje vi Jahvi dajete.”

(39) “Tačno petnaestoga dana sedmog mjeseca, kad pokupite ljetinu sa zemlje, sedam dana Jahvin blagdan svetkujte, uz odmor prvoga dana i odmor osmoga dana. (40) Prvoga dana uzmite sebi odabrane plodove sa stabala, palmine grane i grane s lisnatih stabala i potočnih vrba³⁵ i sedam se dana pred Jahvom, Bogom svojim, radujte. (41) Tako ga vi sedam dana u godini kao svetkovinu Jahvinu slavite. Neka to bude trajni zakon kroz naraštaje vaše; u sedmom ga mjesecu svetkujte. (42) Sedam dana u kolibama boravite; svi domoroci u Israيلu neka u kolibama borave, (43) kako bi naraštaji vaši znali da sam ja dao da sinovi Israilovi žive u kolibama kad sam ih iz zemlje egipatske izveo; ja sam Jahve, Bog vaš.”

(44) Tako Mojsije objavi blagdane Jahvine.

Svjetiljka pred Jahvom

24 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Zapovjedi sinovima Israilovim da ti za svjetlo donesu čista ulja od tučenih maslina, da svjetiljka neprestano gori. (3) Neka je izvan zastora Svjedočanstva u čadoru sastanka Aron čuva, da pred Jahvom neprestano od jutra do mraka gori; neka to bude trajni zakon kroz naraštaje vaše. (4) Neka on održava svjetiljke na stalku od čistoga zlata pred Jahvom neprestano.”

Hljeb koji se prinosi Jahvi

(5) “Onda ti najboljeg brašna uzmi pa od njega dvanaest hlijepčića ispeci; neka u svakom hlijepčiću dvije desetine efe³⁶ budu. (6) Ti ih u dva reda poredaj, po šest u svaki red, na stolu od čistoga zlata pred Jahvom. (7) Na svaki red čistoga tamjana metni kao dio za opomenu, žrtvu Jahvi vatrenu. (8) Svake subote neka ga on neprestano pred Jahvom

³⁴ Ili: postite.

³⁵ Ili topola ili jablanova.

³⁶ Oko 2,6 kg.

reda; to je vječni savez za sinove Israilove. (9) Neka to bude za Arona i sinove njegove, i neka ga oni na svetome mjestu jedu; jer to mu je nadasve sveto od žrtava Jahvi vatrenih, njegov dio zasvagda.”

O kazni za huljenje na ime Jahvino

(10) Sin jedne Israilke kome je otac bio Egipćanin izide među sinove Israilove; i sin Israilke i neki čovjek iz Israila potukoše se u taboru. (11) Sin Israile hulio je na Ime³⁷ i proklinjaо ga. Zato ga oni dovedoše Mojsiju. – A njegovoј majci bijaše ime Šelomit, kći Dibrijeva, od plemena Danova. – (12) Oni ga strpaše u pritvor dok im se ne razjasni zapovijed Jahvina.

(13) Onda Jahve reče Mojsiju: (14) “Onoga koji je proklinjaо izvedi izvan tabora, i neka svi koji su ga čuli ruke svoje njemu na glavu spuste; neka ga onda sva zajednica kamenuje. (15) Ti govorи sinovima Israilovim i reci: ‘Ako iko bude proklinjaо Boga svoga, tad će on posljedice snositi. (16) I još, onaj koji bude naime Jahvino hulio neka zaciјelo smaknut bude; neka ga sva zajednica kamenuje. Bio stranac ili domorodac, ako bude na Ime hulio, neka smaknut bude.

Oko za oko, Zub za Zub

(17) Ako čovjek usmrti ljudsko biće, neka on zaciјelo smaknut bude. (18) Onaj ko usmrti životinju neka je nadoknadi, život za život. (19) Ako čovjek učini nažao bližnjemu svome – baš onako kako je on učinio, neka se tako i njemu učini: (20) lom za lom, oko za oko, Zub za Zub; baš onako kako je on čovjeka ozlijedio, neka se tako i njemu ozljeđa zada. (21) Neka zato onaj koji životinju ubije nadoknadu učini, a onaj koji čovjeka ubije neka smaknut bude. (22) Neka za vas jedan zakon bude; neka on bude i za tuđinca i za domoroca, jer ja sam Jahve, Bog vaš.”

(23) Tad Mojsije reče sinovima Israilovim, pa oni izvedoše izvan tabora onog što je proklinjaо te ga kamenovaše. Tako sinovi Israilevi uradiše baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

Godina počinka i godina jubileja

25 Jahve potom progovori Mojsiju na gori Si-najskoj riječima: (2) “Govori sinovima Israilevim i reci im: Kad vi dođete u zemlju koju će

vam ja dati, neka onda zemlja subotu Jahvi imade. (3) Šest godina ti njivu svoju zasijavaj i šest godina vinograd svoj obrezuj i rod njegov sabiraj, (4) ali sedme godine neka zemlji bude subota počinka, subota Jahvina; ti njivu svoju ne zasijavaj niti vinograd svoj obrezuj. (5) Samoniklo rastinje ljetine svoje ne žanji i grožde svoje s neobrezanih loza ne beri; neka zemlji bude subotnja godina³⁸. (6) Svakome od vas neka subotnji plodovi sa zemlje hrana budu: vama samima i vašim slugama i sluškinjama i najamniku vašem i tuđincu koji s vama boravi, onima koji s vama kao stranci žive. (7) I stoka vaša i životinje što su u zemlji vašoj neka ljetinu njezinu za jelo imaju.”

(8) “Vi još sebi odbrojte sedam subota od godina, sedam puta sedam godina, da dobijete vrijeme od sedam subota od godina – četrdeset i devet godina. (9) Onda vi u ovnov rog desetoga dana sedmog mjeseca na sve strane zapušte; na dan okajanja vi u rog širom zemlje svoje zapušte. (10) Pedeset godinu tako vi posvetite i slobodu širom zemlje svim stanovnicima njezinim proglašite. Neka vam to bude jubilej, i svako od vas neka se na imovinu svoju vrati i svako od vas neka se rodu svome vrati. (11) Neka vam pedeseta godina jubilej bude: ne sijte niti žanjite samoniklo i ne berite s loza neobrezanih. (12) Jer to je jubilej; neka vam on svet bude. Jeditе ljetinu njegovu s njive.”

(13) “U toj godini jubilejskoj neka se svako od vas na imovinu svoju vrati. (14) Osim toga, ako prodaješ bližnjemu svome ili kupuješ iz ruke bližnjega svoga, ne postupajte loše jedni prema drugima. (15) Prema broju godina nakon jubileja kupuj iz ruku prijatelja svoga; on neka vam proda prema broju godina ljetine. (16) Ako je više godina, ti cijenu povisi, a ako je godina malo, cijenu snizi, jer ono što ti on prodaje jeste broj ljetina. (17) Zato vi nemojte jedni prema drugima loše postupati, nego se bojte Boga svoga; jer ja sam Jahve, Bog vaš.”

(18) “Zato se zakona mojih drži i čuvajte odredbe moje, da ih provodite, pa da sigurno na zemlji živite. (19) Onda će zemlja davati plodove svoje da biste vi mogli do mile volje jesti i na njoj sigurno živjeti. (20) Ali ako vi kažete: ‘Šta ćemo mi jesti sedme godine ako ne posijemo ili ne pokupimo ljetinu svoju?’, (21) onda ću ja šeste godine blagoslov svoj vama dati, pa će ona za tri godine ljetinu donijeti. (22) Kad osme godine budete sijali, jeditе

³⁷ Tj. na Jahvu.

³⁸ Tj. godina počinka.

još od stare ljetine, hraneći se sve do devete godine, dok ljetina njezina ne stigne.”

Propisi o otkupu imovine

(23) “Zemlja se, k tome, ne smije trajno prodavati jer je zemlja moja; ta vi ste stranci i došlaci kod mene. (24) Zato se za svaki zemljšni posjed svoj imate pobrinuti da se zemlja otkupi.”

(25) “Ako brat vaš postane toliko siromašan da moradne prodati dio svoje imovine, neka onda njegov najbliži rođak dođe i otkupi ono što je brat njegov prodao. (26) Ili ako čovjek nema rođaka, a ponovo stekne svoja sredstva pa nađe dovoljno za njezin otkup, (27) neka onda on izračuna godine od njezine prodaje i neka čovjeku kojem ju je prodao namiri ostatak i tako se na imovinu svoju vrati. (28) Ali ako on ne nađe dovoljno novca da je sebi povrati, neka onda ono što je on prodao ostane u rukama kupca njegova sve do jubilejske godine; a na jubilej neka se to povrati, da se on na imovinu svoju vrati.”

(29) “Isto tako, ako čovjek proda stambenu kuću u gradu zidom opasanu, onda njegovo pravo na otkup i dalje vrijedi sve dok se ne navrši godina od njezine prodaje; njegovo pravo na otkup traje jednu punu godinu. (30) Ali ako se ona za nj ne otkupi u vremenu od jedne pune godine, onda kuća koja je u gradu opasanu zidom prelazi trajno na njenog kupca kroz naraštaje njegove; ona se za jubilej ne vraća. (31) Ali kuće u selima oko kojih nema zida neka se smatraju poljima otvorenim; one mogu otkupljene biti i vraćaju se za jubilej. (32) A levijevski gradovi – levijevci imaju trajno pravo na otkup kuća u gradovima koji su u posjedu njihovu. (33) Ono, dakle, što levijevcima pripada može se otkupiti i kuća prodata u gradu njegova vlasništva neka se za jubilej vrati, jer kuće u gradovima levijevskim njihov su posjed među sinovima Israilovim. (34) Ali pašnjaci oko gradova njihovih neka se ne prodaju jer je to njihov trajni posjed.”

O siromašnome bratu

(35) “Ako tvoj brat postane siromašan pa ne uz mogne održavati svoje odnose prema vama, onda ga ti izdržavaj onako kao stranca ili došlaca, da bi on mogao živjeti s vama. (36) Ne uzimaj od njega kamate ni lihve, nego štuj Boga svoga, da bi brat tvoj mogao živjeti s tobom. (37) Ne daji mu svoj novac uz kamatu niti hranu svoju zarad dobiti. (38) Ja sam

Jahve, Bog vaš, koji vas je iz zemlje egipatske izveo da vam zemlju kanaansku dade i da vam Bog bude.”

(39) “Ako brat vaš postane toliko siromašan u odnosu na vas da on sam sebe tebi proda, ti ga nemoj robovskoj službi podvrgavati. (40) Neka on bude s vama kao najamnik, kao došlac; neka on služi kod vas sve do jubilejske godine. (41) A onda neka on otide od vas, on i djeca njegova s njim, i neka natrag porodici svojoj ide, da se na imovinu predaka svojih vrati. (42) Jer oni su sluge moje koje sam ja iz zemlje egipatske izveo; oni se ne smiju u roblje prodavati. (43) U vlasti nad njim okrutan ne budi, već štuj Boga svoga. (44) A robeve svoje i ropkinje koje biste mogli imati – vi smijete kupovati robeve i ropkinje od naroda što su oko vas. (45) A, isto tako, i od sinova došlaca što među vama žive kao stranci vi kupovati smijete, i od njihovih porodica što su s vama i što su ih oni u zemlji vašoj rodili – i oni mogu postati vaše vlasništvo. (46) Vi ih čak možete ostaviti u nasljedstvo sinovima svojim poslije sebe, da ih kao vlasništvo prime; možete od njih zauvijek robeve učiniti. Ali braću svoju, sinove Israile – nemojte jedni nad drugima u vlasti okrutni biti.”

O otkupu siromaha

(47) “Ako bude dovoljno novca u stranca ili došlaca koji je s vama, a brat vaš postane toliko siromašan u odnosu na njeg da sam sebe proda strancu koji živi s vama ili potomcima porodice strančeve, (48) neka mu onda pripadne pravo na otkup nakon što je prodan bio. Može ga otkupiti jedan od braće njegove, (49) amidža njegov ili ga amidžić njegov otkupiti može, ili ga može otkupiti jedan od rođaka njegovih krvnih iz porodice njegove; ili ako zaimadne, može otkupiti sam sebe. (50) Neka onda on sa svojim kupcem izračuna vrijeme od godine kad je sebe njemu prodao do jubilejske godine, a cijena njegova neka odgovara broju godina; neka bude kao da je on sve vrijeme kod njega najamnik bio. (51) Ako ostane još mnogo godina, neka on u omjeru s njima za svoj otkup namiri dio svoje prodajne cijene; (52) a ako do jubilejske godine ostane malo godina, neka on tako s njim i računa. Prema svojim godinama neka on namiri vrijednost otkupa svoga. (53) Kao čovjek koji se unajmljuje godinu za godinom neka on s njim bude; u vlasti nad njim neka on na tvoje oči okrutan ne bude. (54) Ako on i ne bude ovako otkupljen, neka

u jubilejskoj godini on ipak otide, on i sinovi njegovi s njim. (55) Jer sinovi Israilovi moje su služe; oni su služe moje što sam ih ja iz zemlje egipatske izveo. Ja sam Jahve, Bog vaš.”

Blagoslovi poslušnosti

26 “Nemojte sebi praviti kumira niti podizati sebi kipa ili paganskog stupa niti postavljati u zemlji svojoj kamen s likom da mu se klanjate; jer ja sam Jahve, Bog vaš. (2) Subote moje održavajte i svetište moje poštujte; ja sam Jahve. (3) Ako vi budete živjeli po zakonima mojim i budete se držali zapovijedi mojih, da biste ih vršili, (4) onda će vam ja kiše u njihovo doba dati, pa će zemlja rod svoj davati a drveće u polju plodove će svoje donositi. (5) Zbilja će vam vršidba do berbe grožđa trajati, a berba će grožđa trajati sve do sjetve. Vi ćete tako do mile volje hljeb svoj jesti i u zemlji ćete svojoj sigurno živjeti. (6) Ja ću još zemlji mir podariti, da vi možete leći a da ni od koga ne strepite. Ja ću sa zemlje ukloniti i štetne zvijeri, i nijedan mač neće kroz vašu zemlju proći. (7) A vi ćete dušmane svoje progoniti i oni će pred vama od mača padati; (8) vas peterica stotinu će progoniti, a vas stotinu progonit će deset hiljada, i dušmani će vaši pred vama od mača padati. (9) Tako ću se ja vama okrenuti i plodnim vas učiniti i umnožiti vas, i ja ću savez svoj s vama potvrditi. (10) Vi ćete staru zalihu jesti i staru ćete zbog nove izbacivati. (11) Ja ću još i obitavalište³⁹ svoje među vama napraviti, i neću vas odbaciti. (12) Među vama ću ja hoditi i Bog vaš biti, a vi ćete biti narod moj. (13) Ja sam Jahve, Bog vaš, koji vas je iz zemlje egipatske izveo da ne biste robovi njihovi bili, i ja sam sâm slomio prečage vašeg jarma i učinio da uspravno hodite.”

Kazna za neposlušnost

(14) “Ali ako se ne budete meni pokoravali i ne budete sve ove zapovijedi vršili, (15) ako, umjesto toga, propise moje odbacite, i ako vam duša naredbe moje bude prezirala pa ne bude sve zapovijedi moje izvršavala, i tako savez moj budete prekršili, (16) ja ću ovo vama jedno za drugim uraditi: dodijelit ću vam iznenadni strah, sušicu i groznicu što će oči oslabiti i učiniti da duša uvehne; a vi ćete

i sjeme svoje uzalud sijati jer će ga dušmani vaši pojesti. (17) Ja ću se protiv vas okrenuti, pa ćete vi od udaraca pred dušmanima svojim padati; i oni koji vas mrze nad vama će vladati, a vi ćete bježati i kad vas niko ne bude progonio.”

(18) “Ako mi se i poslije toga ne budete pokoravali, onda ću vas ja za grijehu vaše sedmostruko kažnjavati. (19) Slomit ću ja vašu silu ponositu. Nebo ću vam poput gvožđa učiniti, a zemlju vašu kao bronzu. (20) Snaga će se vaša uzalud trošiti jer vam zemlja neće roda svoga davati, a drveće u polju neće plodovima svojim rađati.”

(21) “Ako tada budete prema meni neprijateljski postupali i ne htjednete mi se pokoriti, ja ću na vama sedmostruko povećati patnje za grijehu vaše. (22) Pustit ću među vas zvijeri poljske, pa će vas one djece vaše lišiti, stoku vam uništiti i broj vaš umanjiti, te će vam puti pusti ostati.”

(23) “A ako se zbog ovoga meni ne okrenete, nego prema meni budete neprijateljski postupali, (24) onda ću ja prema vama neprijateljski postupati, i ja, baš ja, sedmostruko ću po vama zbog grijeha vaših udariti. (25) Donijet ću na vas mač koji će se za savez osvetiti; i kad se vi u gradove svoje skupite, ja ću među vas pošast poslati pa ćete vi u dušmanske ruke izručeni biti. (26) Kad vam prekinem opskrbu hljebom, deset će vam žena u jednoj pećnici hljeb peći, i one će vam hljeb na mjeru nazad donositi, pa ćete vi jesti, ali siti nećete biti.”

(27) “Ako se vi i pored toga ne budete meni pokoravali, nego prema meni budete neprijateljski postupali, (28) onda ću ja prema vama s gnjevom i neprijateljstvom postupati, i ja ću vas, baš ja, sedmostruko za grijehu vaše kazniti. (29) Vi ćete meso sinova svojih jesti i jest ćete meso kćeri svojih. (30) Ja ću onda vaše svetinje na uzvišicama uništiti i vaše žrtvenike za kađenje oboriti i vaša mrtva tjelesa na beživotne kumire vaše nabacati, jer će vas duša moja prezirati. (31) Ja ću vam još gradove u ruševine pretvoriti i svetišta vaša opustošiti, i neću uživati u mirisu vaših žrtava. (32) Ja ću zemlju tako opustošiti da će dušmani vaši koji se u njoj nastane nad njom užasnuti biti. (33) Vas ću ja po narodima razasuti i za vama ću mač isukati, pošto vam zemlja pusta postane, a gradovi vaši postanu ruševine.”

(34) “Tada će zemlja namiriti subote svoje u sve dane pustoši, dok vi budete u zemlji dušmana svojih; tada će zemlja otpočinuti i subote svoje namiriti. (35) Sve dane dok bude pusta ona će svetkova-

³⁹ Aluzija na čador sastanka kao Jahvinu prisutnost među Israilecima.

ti počinak koji nije svetkovala u vašim subotama dok ste vi na njoj živjeli. (36) A onima od vas koji možda ostanu – njima će ja u zemljama dušmana njihovih strah u srca utjerati. I šušanj nošenog lista u bijeg će ih tjerati, a i kad ih niko ne bude progonio, oni će kao od mača bježati i padati. (37) Oni će se tako jedan o drugoga spoticati kao da od mača bježe mada ih niko neće progoniti; i vi nećete moći pred dušmanima svojim stati. (38) Vas će među narodima nestati, i zemlja će vas vaših dušmana progutati. (39) Zato će oni od vas koji možda ostanu zbog opačine svoje u zemljama dušmana svojih istruhnuti; i još zbog opačina praočeva svojih oni će s njima istruhnuti.”

(40) “Ako oni priznaju opačinu svoju i opačinu praočeva svojih, što su je oni u nevjernosti svojoj protiv mene počinili, i još neprijateljski prema meni postupajući – (41) i ja sam prema njima neprijateljski postupao pa sam ih u zemlju dušmana njihovih doveo – ili ako njihova nepokorna srca skrušena postanu pa oni onda odustanu od opačine svoje, (42) tad će se ja saveza svoga s Jakovom sjetiti, i ja će se saveza svoga s Izakom sjetiti, a i saveza svoga s Abrahamom, i ja će se zemlje sjetiti. (43) Jer zemlju će oni napustiti, i ona će subote svoje namiriti dok pusta bez njih ležala bude. Oni će dotle trpjeti zbog opačine svoje jer su naredbe moje odbacivali i jer su im duše propise moje prezirale. (44) Ali i pored toga, kad oni budu u zemlji dušmana svojih, ja ih neću odbaciti niti će ih prezirati toliko da ih uništим, kršeći savez svoj s njima; jer ja sam Jahve, Bog njihov. (45) Ali ja će se za njih sjetiti saveza s precima njihovim koje sam ja pred očima narodâ iz zemlje egipatske izveo, da im Bog budem. Ja sam Jahve.”

(46) To su naredbe, zakoni i propisi koje je Jahve u gori Sinajskoj između sebe i sinova Israилovih po Mojsiju postavio.

Propisi o otkupu zavjetovanog

27 Jahve opet progovori Mojsiju i reče: (2) “Govori sinovima Israilevim i reci im: Kad se čovjek teškim zavjetom obaveže, neka mu se odredi vrijednost prema vašoj procjeni osoba koje pripadaju Jahvi. (3) Ako određujete vrijednost muškarcu od dvadeset do šezdeset godina, neka ti onda procjena bude pedeset šekela⁴⁰ srebra, pre-

ma šekelu svetišta. (4) Ili ako je to žensko, neka vam procjena bude trideset šekela. (5) Ako je u dobi od pet do dvadeset godina, neka vam onda procjena za muško bude dvadeset šekela, a za žensko deset šekela. (6) A ako su u dobi od jednog mjeseca do pet godina, neka vam onda procjena za muško bude pet šekela srebra, a procjena za žensko tri šekela srebra. (7) Ako su u dobi od šezdeset godina i više, ako je to muško, neka vam onda procjena bude petnaest šekela, a za žensko deset šekela. (8) Ali ako on ima manje nego što je vaša procjena, neka se on onda pred svećenika postavi pa neka mu svećenik vrijednost procijeni; prema sredstvima onoga koji se zavjetovao neka mu svećenik vrijednost procijeni.”

(9) “A ako je to životinja od vrste koju ljudi mogu kao žrtvu Jahvi prinositi, svaka takva koju neko dadne Jahvi neka je sveta. (10) On je ne smije mijenjati niti zamjenjivati, dobru za lošu niti lošu za dobru; ili ako on zamijeni životinju za životinju, onda će i ona i njezina zamjena svete postati. (11) Ali ako je to bilo koja nečista životinja od vrste koju ljudi ne prinose Jahvi kao žrtvu, neka on onda životinju pred svećenika dovede. (12) Neka svećenik procijeni je li ona dobra ili loša; kako je ti, svećenik, procijeniš, tako neka bude. (13) Ali ako bi je on ikad poželio otkupiti, neka joj onda petinu na vašu procjenu doda.”

(14) “I ako čovjek kuću svoju kao svetinju Jahvi posveti, neka onda svećenik procijeni je li ona dobra ili loša; kako je svećenik procijeni, tako neka ostane. (15) Ipak, ako bi onaj koji ju je posvetio poželio otkupiti kuću svoju, neka joj doda petinu vaše procjene vrijednosti, pa da ona njegova bude.”

(16) “A opet, ako čovjek posveti Jahvi dio zemljišta od posjeda svoga, neka onda vaša procjena bude prema sjemenu koje je za nj potrebno; homer⁴¹ ječmenog sjemena na pedeset šekela srebra. (17) Ako on posveti svoje zemljište u jubilejskoj godini, neka ostane vrijednost koju ste vi procijenili. (18) Ali ako on zemljište svoje posveti poslije jubileja, neka onda svećenik za nj izračuna vrijednost prema godinama koje su ostale do jubilejske godine; i to neka se odbije od procjene vaše. (19) Ako bi onaj koji ga posvećuje ikad poželio otkupiti zemljište, neka mu onda doda petinu vaše procjene, pa da ono na njega prijeđe. (20) Ali ako on zemljište ne htjede otkupiti, nego zemljište

⁴⁰ Jedan šekel – 10 g.

⁴¹ Oko 220 l; šest bušela.

proda drugom čovjeku, ono se više ne može otkupiti; (21) a kad bude vraćeno za jubilej, zemljište će biti sveto Jahvi, kao zemlja posvećena⁴², neka ono bude svećeniku, kao posjed njegov. (22) Ili ako on posveti Jahvi zemljište koje je kupio, koje nije dio njegova posjeda, (23) neka onda svećenik za nj izračuna iznos tvoje procjene do jubilejske godine; i neka on toga dana dadne vrijednost koju si ti procijenio kao svetu Jahvi. (24) U jubilejskoj godini neka se zemljište vrati onome od koga ga je on kupio, onome čijem posjedu zemlja pripada. (25) I svaka vaša procjena neka prema šekelu svetišta bude. Neka šekel dvadeset gera bude.”

(26) “A prvinu među životinjama, koja kao prvina Jahvi pripada, nijedan čovjek ne smije posvetiti; bio to vo ili ovca, to je Jahvino. (27) Ali ako je ona od nečistih životinja, neka je on onda otkupi prema vašoj procjeni vrijednosti i neka joj doda jednu petinu od toga; a ako ona ne bude otkupljena, neka se onda prema vašoj procjeni vrijednosti proda.”

(28) “Ali ništa što čovjek preda⁴³ Jahvi od svega što ima, od ljudi ili životinja ili zemljišta iz svoga posjeda, ne smije se prodavati niti otkupljivati. Što je god osuđeno na uništenje, Jahvi je nadasve sveto.

(29) Niko ko bi možda bio predat⁴⁴ među ljudima ne smije otkupljen biti; neka on zaciјelo smaknut bude.”

(30) “Svaka desetina od zemlje, od sjemena zemljiniog ili od plodova s drveća, pripada Jahvi; ona je Jahvi sveta. (31) Ali ako čovjek poželi otkupiti dio svoje desetine, neka joj on jednu petinu njene vrijednosti doda. (32) Svaka desetina od krupne i sitne stoke, sve što ispod štapa prolazi, svaka deseta neka bude sveta Jahvi. (33) On ne smije gledati je li ona dobra ili loša niti je smije mijenjati; ili ako je on zamijeni, neka onda i ona i njena zamjena svete budu. To se ne smije otkupljivati.”

(34) To su zapovijedi koje je Jahve u gori Sinajskoj dao Mojsiju za sinove Israilove.

⁴² Ili izdvojena (hebr. *herem*).

⁴³ Isto.

⁴⁴ Isto.